

A frakció a párt halála

THÜRMER GYULA ÍRÁSA

A pártnak tanulnia kell saját történelméből. Ha nem ezt teszi, ha újra elköveti a korábbi hibákat, vétkezik önmaga, a jelene és döntőképpen a párt jövő generációi előtt. Amikor mi, a Munkáspárt ma élő nemzedékei 1989 decemberében megalakítottuk a Munkáspártot, történelmi tettet hajtottunk végre: megőriztük magyar földön a kommunista pártot. Ma már ez nem elég! Épségben tovább kell adnunk a kommunista pártot a jövő nemzedékeinknek. Ez a mi dolgunk.

Mi okozta 1989-ben a régi Magyar Szocialista Párt halálát? Az amerikai imperializmus beavatkozása, Gorbacsov árulása? Nem! A nemzetközi tényezők sokat árthatnak, de önmagukban nem járnak végzetes következménnyel. A rendszerváltó jobboldal szervezkedése? Nem! A jobboldal gyűlölt bennünket, kommunistákat, de egyedül nem lett volna képes pártunkat megosztani, széttéríteni és megfojtani.

A reformkörök okozták a régi MSZMP halálát

Az okokat másutt kell keresni. A régi MSZMP halálát a frakciózás okozta, amelyet súlyosított a vezető aktivisták és szervezetek ingadozása, az országos vezetés tehetetlensége.

A reformkörökről, az úgynevezett reformkommunistákról beszéltek. Azokról, akik hosszú ideig nem álltak elő nyílt ellenforradalmi jelszavakkal, hanem „csak” a párt megújulásáról, a párt demokratizálásáról, az új vezetés szükségességéről papoltak. Azokról, akik 1989-ben a pártban belül új szerveződések, reformköröket hoztak létre, majd egy szép napon országos reformkört mozgalommal egyesültek. Azokról, akik a régi MSZMP Központi Bizottságának fővonala, a párt vezetése ellen léptek fel. Azokról, akik politikailag és szervezetenként megosztották a pártot, és lehetetlenné tették, hogy a régi MSZMP szembeszálljon a tőkés rendszerváltással, az ellenforradalommal.

Mi lett mindennek a vége? A reformkörök teljesítették romboló küldetésüket. A kisebb vezetőik közül néhányan igazolást kaptak az új hatalomtól. Tabajdi Csaba ma képviselő le-

het az Európai Parlamentben, Szabó Zoltánból lehetett államtitkár, VII. kerületi polgármester. A nagy vezérek, mint Pozsgay Imre, az árulás után nem kellett, eltűntek a történelem süllyesztőjében.

A magyar kommunista mozgalmat azonban tragikus csapás érte. A munkásság pártját, a Magyar Szocialista Munkáspártot 1989 októberében feloszlatták. 1990 tavaszán győzött a rendszerváltásnak nevezett tőkés ellenforradalom.

Megismétlődhet 1989?

Ma a Munkáspártban megismétlődhet 1989. Ez ma reális fenyegetés. Rajtunk múlik, hogy engedjük-e. „Az MSZMP Budapesti Reformköre üdvözlöi az MSZMP KB május 29-én elfogadott határozatát, miszerint – korábbi döntését megváltoztatva, a párttagság kívánságának megfelelően – 1989 őszére összehívja a párt kongresszusát. Megítélésünk szerint e kongresszus és az azt megelőző viták történelmi jelentőségű feladata az MSZMP megújítása, korszerű, a többpártrendszerű, szabad választások követelményeinek megfelelő, baloldali politikai párttá alakítása.”

Ezeket a szavakat nem Vajnai, nem Fratanolo, nem a mai pártellenzék találta ki. Ezeket az akkori pártellenzék írta. A módszer azonban kísértetiesen ugyanaz. Látszólag elfogadni a párt határozatait, népszerű jelszavakat mondogatni, rendkívüli kongresszust követelni, feltétlenül bent maradni a pártban és kihasználni annak minden lehetőségét, új szervezeti formákat, frakciókat létrehozni. Ezeket a módszereket Vajnai jól ismeri. Egykor ő is reformkört vezetett. A mi hibánk, hogy ezt elfelejtettük, megbocsátottuk neki, és azt hittük, hogy a

reformizmusból, az árulásból ki lehet gyógyulni. Nem lehet!

Vajnai és Fratanolo minden utcasarkon elmondják, hogy náluk következetesebb híve a 20. Kongresszusnak nem volt, nincs és nem is lesz. Ők mindenben „egyetértene” a párt politikájával. „Csak” a pártelnök „diktatórikus” stílusa aggasztja őket, ők „csak” a demokrácia helyreállítását akarják. És természetesen ők nagyon európaiak és nagyon modernek. A valóságban a Vajnai-Fratanolo páros tavaly szeptember óta a Központi Bizottság határozatait nem hajítja végre, sőt agítál, szervezkedik annak végrehajtása ellen.

A kívülálló joggal kérdezheti: ha ennyire nem tetszik a Munkáspárt politikája, ha a többség ennyire ellenetek van, miért nem mentek el? Miért nem csináltak egy másik pártot, ahol jól éreznék magukat? A múlt tapasztalata itt is eligazít bennünket. Pozsgay miért nem ment el 1989-ben? Miért nem alakított új pártot, amikor már lehetett? Azért, mert az ő küldetésük a forradalmi párt szétverése volt. Új pártból volt annyi, hogy Dunát lehetett rekeszteni velük. Az ellenforradalomnak nem ez kellett. Nekik az kellett, hogy az 1990-es választásokon már ne legyen egy erős baloldali párt. A cél ma ugyanez: az MSZP-nek ma alapvető érdeke, hogy a Munkáspárt ne tudjon szavazatot elvenni tőle a 2006-os választásokon.

A lényeg: a Munkáspárt képes szavazatot elvenni az MSZP-től

A pártellenzék tudja, hogy a Munkáspárt képes szavazatot elvenni az MSZP-től. Ezt bizonyítottuk tavaly, amikor összegyűjtöttünk 300 ezer aláírást, és a december 5-ei népszavazáson 400 ezer ember szavazott kifejezetten a Munkáspárt kérdésére.

(Folytatás a 4. oldalon)

KOMMUNISTA KONGRESSZUSRA HÍVJUK A PÁRT MINDEN TAGJÁT!

A Munkáspárt elnöksége – a párt megyei elnökeivel folytatott konzultáció alapján – az alábbi javaslatot terjeszti a Központi Bizottság soros ülése elé.

A Központi Bizottság megerősítve januárban hozott döntését: 2005. június 4-én, szombatra összehívja a Munkáspárt 21. – Kommunista Kongresszusát, s elutasítja a rendkívüli tisztújítás szükségességét.

A kongresszusra a párt jelenlegi helyzetében rendkívüli felelősség hárul. Feladata, hogy:

1. zárja le a pártban kirobbantott és súlyos károkat okozó vitát, védje meg a Munkáspárt tizenöt éves küzdelmének erkölcsi és politikai értékeit, erősítse meg a párt munkás, kommunista jellegét és politikai irányvonalát;
2. erősítse meg a párt többségi akaratát, hogy a Munkáspárt önállóan indul a 2006. évi választásokon;
3. vitassa meg és fogadja el a Munkáspárt választási programjának irányelveit.

A kongresszus helyszíne: Budapest XXI. kerület, a Csepel Vas- és Fémművek munkacsarnoka.

A Központi Bizottság úgy dönt, hogy a párt jelenlegi helyzetében, a 21. Kongresszus kiemelkedő politikai jelentősége miatt a párt minden tagja alanyi, tagsági jogon teljes jogú részese lehet a kongresszus munkájának és döntéseinek.

A Munkáspárt Központi Bizottsága 2005. március 12-én, szombaton tartja soros ülését. A Központi Bizottság tagjaival folytatott előzetes egyeztetés alapján a testület várhatóan zárt ülést tart.

Fizess, hogy dolgozhass!

Iskolai tanulmányai elvégzése után egy fiatal mindig nagy reményekkel kezd bele a „nagybetűs” életbe. Úgy érzi, övé a világ, majd ő megmutatja, hogy mire képes! Ám alig telik el egy kis idő, és ez az érzéketlen, haszonleső rendszer teljes valójában mutatja meg neki önmagát.

Vállalkozási kényszer

Először kukkantsunk csak bele a sokat emlegetett és tömjénezett, úgynevezett szépségiparba! Mondjuk egy kezdő ifjú fodrászlány el akar helyezkedni valahol, élete első munkahelyén. Kezében a szakmunkás bizonyítványával úgy gondolja,

ez könnyen megy majd. Hisz fodrászra mindig szükség van! Ám ez az iparág, illetve szolgáltatási ágazat is alapvetően megváltozott az utóbbi időben. Éspedig úgy, hogy vendégközpontúbbá haszonközpontúvá degradálódott. Már nem elsősorban a kuncsaft elégedettségé, szép frizúrája vagy ápolt

körme a fontos, hanem a pénz, amit ezért a fodrász- vagy a kozmetikai üzlet kap.

Szegény fodrászlányunk, amikor jelentkezik munkára az első üzletben, a következő dolgokkal szembesül. Mindenekelőtt ki kell váltania a vállalkozói engedélyt, mert különben nem veszik föl, s nem kap asztalt az üzletben. Még nem kerestett semmit, még egyetlen vendége sem volt – ám már számtalan kiadása adódik. Lényegében komoly összeget kell befektetnie ahhoz, hogy egyáltalán dolgozhasson. Már maga az igazolvány ára is jelentős összegnek számít és a későbbiekben fizetnie kell az összes járulékot (tb, nyugdíj stb.) és a különféle biztosításokat.

Meg kell vennie az anyagot és a fodráskellékeket is, mert az üzlet ezt sem ad. Különböző samponokat, hajfestékeket, hajkondicionálókat, ollókat, borotvákat, hajszárítókat.

És persze a hely sincs ingyen! Maga a fodrászszal, a tükör és a fodrászszék – mind, mind pénzbe kerülnek! Ezeket is bérelnie kell az üzlet tulajdonosától. Aki lényegében mást nem is csinál, csak felügyeli az üzlethelyiséget.

(Folytatás a 3. oldalon)

„Sziszegve se szolgálók aljas, nyomorító hatalmakat.”

Száz éve született

József Cserka

(8. oldal)

CIKKEINKBŐL

◆ **Atombombák – terrorizmus – biztonság**
◆ **Erőltetett mosoly Pozsonyban**

(2. oldal)

◆ **Emlékezzünk a felszabadulásra!**

(5. oldal)

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

Február 23. Földrengés rázta meg Irán délkeleti részét, melyben a helyi hivatalos adatok szerint 420-an meghaltak. Az életben maradtak mentését a rossz időjárási viszonyok nehezítették. Sokan pusztán kézzel próbálták kiasni szeretteiket a romok alól; az ország nem folyamadt nemzetközi segítséget.

Február 24. Beiktatták az új palesztin kormányt, amely csak a nyári parlamenti választásokig irányítja az autonómiát. Az Ahmed Korei vezette 24 tagú kabinet tagjainak többsége nem köthető egyértelműen egyetlen frakcióhoz sem, főként szakemberek váltják fel Arafat régi gárdáját.

Február 25. A madárinfluenzával küszködő ázsiai országoknak sürgős segítségre lenne szükségük, különben a fertőzés más kontinensekre is áterjedhet. Egy huszonnyolc ország szakértőinek részvételével megtartott vietnami konferencián elhangzott, hogy minél több ideig kering a vírus a szárnyasok immunrendszerében, annál nagyobb az esélye egy világvilágjárványnak.

Február 26. Romano Prodi lesz a vetélytársa Silvio Berlusconi-nak a 2006-os olasz parlamenti választásokon. A jelenleg párt nélküli volt EU-elnököt a négy olasz balközép párt alkotta Olajfa Szövetség elnökévé választotta. A szövetség három fő témára: az intézményi reformokra, az Európai Unióval való együttműködésre és a külpolitikára összpontosít.

Február 27. A libanoni kormány lemondását és a korábbi kormányfő meggyilkolásával vádolt szíriai csapatok kivonását követelte több tízezer tüntető Bejrút központjában. A kormány végül – engedve a tömeg akaratának – lemondott, a szíriai csapatok viszont egyelőre az országban maradnak.

Február 28. Az elmúlt két év legvéresebb mérenyét követték el a Bagdadtól száz kilométerre fekvő Hillahban. Az egy kórház közelében felrobbant autót száztizenöt ember halálát okozta, és közel százötvenen megsebesültek. A választások óta is rendszeresen az öngyilkos támadások Irakban.

Március 1. Hetvenedszer adták át Hollywoodban az Oscar-díjakat. A szakértők szerint az üzlet megint legyőzte a szakmát, s elsősorban a mega-költségvetésű közönségfilmek kaptak díjakat.

Atombombák – terrorizmus – biztonság

1962. október 21-én Kennedy elnök szobájában 17 embernek arról kellett döntenie, hogy a Kubában felállított szovjet atomrakéták ellen indítsanak atomtámadást, vagy továbbra is diplomáciai úton követeljék a kivonásukat. Kilencen a támadás mellett szavaztak, nyolcan ellene. Az atomháború csak azért nem tört ki, mert Kennedy megkérdezte Sweeney tábornokot: előfordulhat-e, hogy a Kuba elleni atomcsapás után marad néhány sértetlen rakéta. Az igenlő válasz után az elnök nem vállalta a felelősséget, hiszen számtalan amerikai halálát is eredményezhette volna a visszavágás.

Az eseményt Kennedy akkori hadügyminisztere, Robert McNamara elevenítette fel egy dokumentumfilmben elhangzott hozzászólásában, ugyanis jelen volt az elnöki szobában a döntéskor, és szerinte csak a szerencse mentette meg a világot akkor az atomkatasztrófától. A dokumentumfilm címe: „A háború köde” McNamara kifejezése. Azt érti alatta, hogy a háború vagy a háború lehetősége kódolt a politikuskok és a tábornokok agyában, és az egyébként ésszerűen gondolkodó emberek olyan döntéseket hoznak, amelyek esetleg tíz- vagy százazrek életét követelik. A volt hadügyminiszter a ku-

bai krízis alatt megismerte az atomháború közelségének irtózatát, ezért illetékesnek érzi magát arra, hogy hozzászóljon a jelenlegi atompolitikához is. Ha valaki nem értette volna, hogy a „háború köde” a mai politikuskokra is vonatkozik, a washingtoni „Amerikai Haladásért Központ” közönsége előtt a Bush-kormány atompolitikáját a következőképpen jellemezte: „az Egyesült Államok nukleáris erőinek szerkezete és a háborús alkalmazásra vonatkozó terveik erkölcsstelenek, törvénytelenek, katonailag haszontalanok, rendkívül veszélyesek és az atomfegyverek elterjedésének megakadályozását is nehezítik”.

Ez a bírálat arra reagál, hogy a Bush-kormány sokkal nagyobb összegeket fordít az atomfegyverek modernizálására, mint elődei, és különösen az úgynevezett „bunkerbombák” (kisméretű, kis hatósugarú atombombák) kifejlesztését sürgeti. Ez utóbbiak már nem az elrettentést szolgálják, mint a „hagyományosok”, hanem első csapást mérő fegyverek, amelyek az ellenfél földalatti atomfegyvereit és a bunkerekben lévő katonai irányító központjait semmisítik meg. McNamara joggal mutat rá, hogy ezzel el-tűnik a határvonal a hagyományos és a nukleáris háború között.

A „bunkerbomba” logikus következménye lesz az is, hogy más országok atomfegyverek kifejlesztésére és rakétaik számának növelésére ösztönzi, hogy az esetleges amerikai első csapás után is maradjon erő a visszavágásra, azaz kellő elrettentő potenciállal rendelkezzenek. Ha pedig a világon egyre több atombomba lesz, akkor az a ve-

szély növekszik, amitől az USA kormánya és közvéleménye a leginkább retteg: atombombák kerülhetnek a terroristák kezébe, amelyeket az amerikaiak ellen fordíthatnak.

McNamara élesen bírálja azt is, hogy az Egyesült Államok hatezer atombombát tart, és ebből kétezret „élesre” állítva. Óriási a veszélye annak, hogy balesetből, „agyi köd miatt” vagy emberi hibából valahol felrobban egy bomba, és akkor ki tudja, hányan és hogyan reagálnak.

McNamara végül leszámol azzal az álságos ködösítéssel is, hogy az USA nem vesz célba polgári célpontokat, nem akar ártani a polgári lakosságnak: „hogy az istenbe robbantasz föl kétszáz Moszkvára irányított atombombát úgy, hogy civileket nem ölsz meg?”

Csak az jelenthet megoldást, ha minden állam csökkenti az atombombák számát, s tiltani kell alkalmazásukat első csapás-ként.

Pesti

Erőltetett mosoly Pozsonyban

Másodszori beiktatását követő európai látogatása során Bush elnök először Brüsszelben találkozott a NATO és az EU vezetőivel, majd Schröder kancellár fogadta őt Mainzban, végül február 24-én a pozsonyi várban tárgyalta Putyin orosz államfővel.

A „stratégiai partnerségnek” nevezett orosz-amerikai kapcsolatokat jelenlegi helyzetét mutatja, hogy a két elnök eredetileg négyórásra tervezett találkozójára csak alig két és félórát tartott. A megbeszélések a nyilvánosság számára szerény eredményt hoztak, Condoleezza Rice és Szergej Ivanov külügyminiszterek megállapodást írtak alá a terroristák által is használt, vállról indítható föld-levegő rakéták forgalmazásának az ellenőrzéséről.

Putyin és Bush tárgyalási dossziéja azonban jóval vastagabb volt, mivel a két ország közötti kapcsolatok az utóbbi időben hűvössé váltak. Moszkva érdekeit sérti az USA fokozódó behatolása a hagyományos orosz befolyási övezetbe. A terrorizmus elleni harc ürügyén amerikai katonai tanácsadók is tartózkodnak a stratégiai fontosságú, energiahordozókban gazdag kaukázusi térségben. Bush nem titkolta, hogy Grúzia és Ukrajna után Moldáviába valamint Belaruszba is szeretné exportálni a nyugati elvárásoknak megfelelő politikai rendszert. Condoleezza Rice ígéretet tett arra, hogy fokozni fogják a poszt-szovjet államokban, beleértve Oroszországot is, a különböző

„civil szervezetek támogatását”. Moszkva szerint az EU és az USA kettős mércét használ az egyes országokban zajló események megítélésében. Az EBESZ rendszeresen bírálja az emberi jogok állítólagos megsértését Oroszországban, Belaruszban és másutt, de nem tiltakozik az orosz kisebbség jogainak a balti államokban történő drasztikus korlátozása miatt. Moszkva felháborodottan fogadta, hogy egyes körök között cseccsen szakadárokat pedig az USA vendégszeretettel élvezik.

A közel két éve tartó iraki véres konfliktus bel- és külpolitikai következményeitől nehezen szabaduló Bush számára hirtelen fontos kérdéssé vált a demokratikus reformok látszólagos megtorpanása Oroszországban. Egyes szélsőséges kongresszusi képviselők Moszkvának a legfejlettebb országok klubjából, a G8-ból való kizárását is követelik. Putyin pedig azt szeretné elérni, hogy az amerikai kormány határozottan támogassa Oroszországnak a Kereskedelmi Világszervezetbe, a WTO-ba való mielőbbi felvételét.

A washingtoni adminisztrációt idegesíti, hogy a nemzetközi mozgásterét bővíteni akaró Moszkva fejleszti korábbi

Bush, Gasparovic és Putyin

partnereivel való hagyományos együttműködését. Oroszország légvédelmi rakéták szállításáról tárgyal a damaszkuszi kormányral, ami az erős külső nyomás alatt álló Szíria biztonságát erősítheti. Alekszander Rumjancev, az orosz atomenergia-ügynökség vezetője és Kollam Reza Akazedah-Hoi iráni alelnök február 27-én megállapodást írtak alá az iráni Busehrben az orosz segítséggel épülő atomerőmű 2006. évben történő üzembe helyezéséről. Az amerikaiak megnyugtatóra Putyin kijelentette, hogy az iráni atomprogram kizárólag békés célokat szolgál, és az elhasznált fűtőelemeket visszaszállítják Oroszországba. A két elnök közös sajtóértekezletén a kölcsönös bizalmatlanság helyett a konfliktusok csökkentését és a vitás kérdésekben kialakult álláspontok

közelségét hangsúlyozták.

Bush a szlovák fővárosban kiválasztott közönség és egykori kelet-európai politikai disszidensek előtt a szlovákiai rendszerváltás más országokra is alkalmazható példáját dicsérette, Putyin pedig tárgyalásokat folytatott Ivan Gasparovic szlovák államfővel valamint Mikulas Dzurinda miniszterelnökkel, és megkoszorúzza a felszabadító harcokban elesett szovjet katonák emlékművét. Bush ellentétben az orosz elnök ellátogatott a szlovák törvényhozásba is.

A politikusok biztonságára 5 300 rendőr és 800 katonai illetve tüzoltó vigyázott. A városközpontban a forgalom megbénult, és a pozsonyiak egyre türelmetlenebbül várták a különösebb meglepetést nem okozó politikai show végét.

Bence Dániel

Politikai szökőár Portugáliában

A február 20-án tartott, előre hozott parlamenti választásokon Portugáliában a baloldali pártok nagy győzelmet arattak a jobbközép irányzatú szociáldemokrata párt (PSD) és a jobboldali Néppárt (PP) kormánykoalíciója felett. A választási részvétel 65 százalékos volt.

Az Európai Bizottság élére a múlt évben távozott Barroso kormányfő által bevezetett, az ellenzék által csak „brüsszeli fundamentalizmusnak” neve-

zett liberális gazdaságpolitika, a bérek befagyasztása, a drasztikus megszorítások valamint utódjának, Pedro Santana Lopesnek az elhibázott döntései és népszerűtlensége

okozta a PSD látványos kudarcát.

A munkanélküliség az országban meghaladja a hét százalékot. A költségvetési deficit 2004-ben a „hivatalos” 2,9 he-

lyet öt százalék körül mozgott. A gazdasági növekedés tavaly mindössze egy százalék volt, és mintegy 150 000 dolgozó veszítette el munkahelyét az utóbbi három évben. A termelékenységet nem éri el a korábban belépett EU 15-ök átlagának a kétharmadát, a közalkalmazottak bérikiadásai viszont meghaladják a GDP 15 százalékát.

A katonai diktatúrát 1974-ben megdöntő „szegfűk forradalma” óta a PS először szerzett abszolút többséget a lisszaboni parlamentben. A szocialisták

A 230 tagú parlament összetétele:

	2002	2005
Szocialisták (PS)	96	120
PSD	105	72
CDU (kommunisták és zöldek koalíciója)	12	14
PP	14	12
BE (Baloldali Blokk, radikális baloldal)	3	8

és négy év alatt 150 000 új munkahely létesítését tervezi.

A baloldali szavazók jelentős része azonban nem bízik Socrates ígéreteiben és a CDU-ra illetve a baloldali blokkra voksoltak. A kommunisták az előző választáshoz képest 55 000-rel több szavazatot kaptak, és a voksok 7,6 százalékával ismét az ország harmadik politikai erejévé váltak. Miguel Tiago, a portugál kommunisták (PCP) most megválasztott fiatal képviselője azt mondta, hogy az új kormánynak „tisztelnetben kell tartania a portugálok akaratát, akik baloldali fordulatot követelnek”.

Gábor Tamás

Történetek a kapitalizmusról

Az utóbbi tizenöt évben volt „szerencsénk” személyes tapasztalatokat szerezni a kapitalizmus mindennapjairól, lássunk néhány újabb jellemző példát külföldről.

New London egy bálnaház kisváros a tengerparton, New York és Boston között. A város határában hét család ellen kilakoltatási eljárás indult, pontosabban ingatlanuk eladására kötelezték őket. A területet nem valami kommunális célra – iskolának vagy közútnak – akarják igénybe venni, hanem biotechnikai központot terveznek építeni a világ egyik leghatalmasabb gyógyszergyára számára. A lakók tiltakoztak, évek óta folyik a pereskedés. 2004 márciusában Connecticut Legfelsőbb Bírósága a gyár javára döntött, de további fellebbezés van folyamatban, mert néhány polgárjogi szervezet a lakók mellé állt. Most új eszközöz folyomadtak. A lakók szerint a Gestapo módszereivel akarják elfűzni őket: buldózeres veszik körül házaikat, egész éjjel villogó fényeket irányítanak ablakaikra, nappal aszfaltfúró gépekkel csapnak fűlsiketítő zajt. (Egyelőre) ellenállnak. Ez a legfőbb tanulság: ellenállnak.

Németországban a Deutsche Bank elnökének nyilatkozata váltott ki országos vihart. Ackermann úr elűjságolta: 2004-ben 4,1 milliárd euró nyereséget ért el. Ez 2000 óta a legjobb eredmény, és szervezeti felépítésük hatékonyságát bizonyítja. Még ugyanezzel a lélegzettel követte: a következő néhány évben 6400 munkahelyet megszüntetnek.

A felháborodás érthető: Németországban most jelentették be, hogy a munkanélküliek száma elérte az ötmilliót. Még a politikusok is szükségesnek érezték, hogy szigorú ejnye-ejnyével kifejezzék együttérzésüket a majdan kirúgandó hatezernegyszázzal, és a közelgő

választások miatt bizonyosságát szociális beállítottságukat. *Büti-kofer*, a Zöld Párt vezetője meglepő naivitással azt fejtegette, hogy egy ilyen óriási banknak nem szabadna csak a profitmaximálásra törekednie – az elbocsátásokkal –, hanem részt kell vennie a közügyek megoldásában. A CDU munkavállalói szárnyának (nálunk is van polgári pártban munkásta-gozat!) elnöke nem szégyellte kijelenteni: a gazdaság etikája megköveteli, hogy „az emberekkel és az emberekért” gazdálkodjunk.

A CSU elnöke szerint a bejelentés „ízléstelen” volt. (Szerinte nyilván a kapitalizmus is csak ízléstelen.) Hessen tartomány szociáldemokratáinak elnöke értelmes mondattal reagált: „A Deutsche Bank minden ügyfele átgondolhatja, hogy nem többet tesz-e a német munkahelyekért, ha átlép valamely közösségi bankhoz.” Egy ilyen egyéni javaslat önmagában persze kevés, az egész párt pedig nem lép föl szervezetten, mert nem olyan párt ez. Végül még egy reagálás, amelyet a mi parlamentünk tisztelt képviselőinek sem ártana megszívlelni. *Joachim Lang*, a kölni egyetem adójogász professzora: „Ackermann diszkreditálta a szakértők egész érvelési rendszerét, amely szerint az adócsökkentések fontosak a munkahelyek megtartásához, illetve az újak létrehozásához”.

A tanulság pedig az, hogy a Deutsche Bank fűtyül a bírálóakra, mert magántulajdonban van egy kapitalista országban, és csak azt hajlandó tenni, ami a „profitmaximálást” szolgálja.

Pesti Lajos

A vidéki panelek is felújításra szorulnak

Kecskeméten 30-35 évvel ezelőtt mintegy tizenegyezer panel- és blokkos technológiájú lakás épült. A városi tanács szinte valamennyit bérbeadta, s a családok jól érezték magukat a 2-3 szobás új otthonokban. Aztán az önkormányzat tulajdonába kerültek ezek az épületek, s az ott lakók kedvezményesen, sokan részletre megvették a bérleményüket. Ezek az épületek azonban az évtizedek alatt fokozatosan tönkrementek.

Öt évvel ezelőtt kezdődött a panelépületek, illetve a blokkos technológiával készült társasházak felújítási programja. Kecskeméten eddig mintegy kétezer lakást hoztak rendbe, s az idén 12 épületben 884 lakást újítanak fel 144,8 millió forintért. A költségeket egyharmad-egyharmad arányban viseli az állam, az önkormányzat és a lakások tulajdonosai. A állami forrást a Belügyminisztérium pályázatán nyerte el a város, a munkálatokra kivitelezői pályázatokat írtnak ki, s a nyertesek elsősorban a tető- és homlokzati részt szigetelik, a nyílászárókat cserélik.

Minden évben az önkormányzat egy saját tulajdonában lévő épületet újít fel. Az idén a fiatal házásoknak otthont adó

házat hozzák rendbe. Ráfér, mert a 210 lakás közül csaknem száz belülről penészesedik, állapota gyorsan romlik a rossz szigetelés miatt.

Sok kecskeméti panellakónak kedvező hír, miszerint felújítják, rendbe hozzák otthonaikat. Az viszont kedvezőtlenül érinti őket, hogy ezért bele kell nyúlniuk a pénztárcájukba, amely nagyon lapos, mert a panelekben élők túlnyomó többsége idős, kisnyugdíjas. Ha az állam és az önkormányzat osztogna a költségeken, a havi 30-35 ezer forintot kapó nyugdíjasoknak nem kellene azt mondani, hogy köszönik, elállnak a felújítástól, mert a rájuk eső részt nem tudják kifizetni.

Tarnai

Igazságosabb választási rendszert!

A Munkáspárt február 24-én, csütörtökön sajtótájékoztatón ismertette javaslatát a választási rendszer módosítására. Ehhez a „történelmi” Szociáldemokrata Párt kezdeményezésére más parlamenten kívüli pártok is csatlakozni kívántak. Ilyen kérdésekben a Munkáspárt sohasem utasította el a közös fellépést. Az országos média most azt kapta fel, hogy utóbb ezek a pártok elhatárolódtak a Munkáspárttól. Ez nem véletlen. A Munkáspárt javaslata a polgári politikai rendszer lényegét támadja, amikor kimondja, hogy a parlament nem fejezi ki a magyar társadalom érdekestruktúráját, s követeli az igazságtalan választási rendszer megváltoztatását, amelyben rendre elvész 15-20 százaléknyi választó akarata.

A Munkáspárt kezdeményezi, hogy a választójogi törvényt a demokratikusabb közélet, a választások tisztasága végett módosítsák olyan formában, amely garantálja, hogy az Országgyűlés összetétele fejezze ki jobban a választói akaratot, a magyar társadalom különböző csoportjainak érdekeit.

Meggyőződésünk, hogy ez a politikai közélet mai állapotában a társadalmi béke megőrzésének is egyik fontos záloga. Érdekben állhat ez mindazon pártoknak is, amelyek önálló politikai erőként csak nehezen tudják átlépni az Országgyűlésbe bejutás törvényszabta öt százalékos küszöbét.

Ezek tudatában indítványozzuk a Magyar Országgyűlésnek, hogy még ebben az évben az alábbiak szerint módosítsa az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvényt úgy, hogy 2006-ban, a parlamenti választások során már alkalmazható legyen.

1. Meggyőződésünk, hogy a magyar társadalom legszélesebb érdekei egy kisebb létszámú, demokratikusan működő parla-

menthez fűződnek, s a választási rendszer olyan átalakítását kívánják, amelyben a politikai pártok tényleges társadalmi támogatottságuk alapján, arányos, listás szavazati rendszerben jutnak mandátumhoz az Országgyűlésben.

Miután azonban ez a választási rendszer gyökeres átalakítását igényelné – idő hiányában is – most minimális változtatásként a listás mandátumok elosztásánál a „választási küszöb” eltörlését vagy pedig a bejutási küszöb csökkentését javasoljuk.

2. A választási törvény módosításával elejét kell venni az ajánlószevények gyűjtésével kapcsolatos anomáliáknak. Tarthatatlan, hogy ez a procedúra a választópolgárok tömegeinek jobbjára a lakásaikban történő zaklatásával jár együtt, s nem ritkán a választások tisztaságát sértő visszaélésekhez vezet. Ezért törölni kell a választókerületenkénti 750 ajánlószevény gyűjtésére vonatkozó törvényi előírást (Vjt. 5. § (2) bek.).

a) A jelöléshez szükséges ajánlások számát a választókerületek választópolgárainak egy százalékában kell meghatározni.

(Ez megfelelne annak, hogy az egyes választókerületekben különböző, 30–60 ezer a választásra jogosultak száma. Hasonló arányú ajánlást rögzítenek az önkormányzati választásokra vonatkozó törvények is.)

Megoldásként javasoljuk: tegyék lehetővé, hogy a „kopogtatócédulák” helyett a választók rugalmasabb formában, például a népszavazás kezdeményezéséhez hasonlóan, hitelesíthető aláírásgyűjtő íveken adhassák le ajánlásukat.

b) Ha mégis marad az ajánlószevények rendszere, az ajánlások számát a választópolgárok egy százalékában állapítsa meg a törvény.

3. Alapvető fontosságúnak tartjuk azt is, hogy az Országgyűlés a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvényben teremtesse meg annak garanciáit, hogy a választási kampányban érvényesüljön a választásokon induló pártok közötti esélyegyenlőség elve. A választási eljárási törvény tételesen mondja ki, hogy az országos listát állító pártoknak a közszolgálati médiumok kötelesek azonos feltételeket biztosítani a kampány egész ideje alatt.

Fizess, hogy dolgozhass!

(Folytatás az 1. oldalról)

Még a takarítást is a vállalkozók végzik. A fodrászok, műkörmösök, kozmetikusok. Eszembe jutnak a régi, békebeli fodrászszövetkezetek. Akkor ez jó szakmának számított. Ma már korántsem! Mert egy mai pályakezdő fodrásznak több mint százezer forintot kell beruháznia, hogy egyáltalán dolgozhasson! És az első hónapokban, ha napi egy vendége van, akkor boldog lehet.

A kizsákmányolás magasiskolája

Nincs ez másképpen az úgynevezett sztárszakmákban sem. Pedig milyen szépen hangzanak az alábbi foglalkozások: üzletkötő, reklámszervező vagy területi képviselő.

A legtöbb multinacionális cég az üzletkötők által fejlesztett tevékenységét – akár biztosítási, akár ingatlan- vagy hitelügyletekről van szó. S fontosak számukra a reklámszervezők és a területi képviselők is, akik biztosítják és folyamatossá teszik az egy-egy adott körzetben már bejáratott üzleti tevékenységet. Ezeket a pozíciókat többnyire fiatal, agilis és rendkívül ambiciózus dolgozókkal töltik be hatalmas nyereséget ígérően nekik.

Am újfent fizetnie kell ahhoz, hogy dolgozhasson az a fiatal. Kiváltani a vállalkozói igazolványt, fizetni az összes járulékot, de ez még nem elég! Mindenképpen kell, hogy le-

gyen saját telefonja, amit persze ő fizet, és saját autója, amelynek költségei szintén őt terhelik. Benzinköltséget csak a legritkább esetben térítenek, és a kocsit úgynevezett amortizációjára, állagromlására is kilométerenként három (!) forintot fizetnek. Mert ennyi áll a törvényben. Ezenkívül parkolhat az iroda előtt, óránként 240 forintért, ez napi minimum egy ezres, és sok esetben még az irodai fénymásolópapírt is kifizettetik vele. És bizony, ha nem szállít a főnökeinek üzletet, akkor nem keres egy vasat sem.

Megint csak ott tartunk, hogy a fiatalnak már nem csak mindössze százezer, hanem inkább több millió forintot kell beruháznia ahhoz, hogy egyáltalán lehetősége legyen arra, hogy dolgozhasson.

Egyszerűen azért, mert az úgynevezett munkáltatója a végzettség hiányában őt, lepatintva magáról minden költséget, amit a munkavállalója után fizetnie kellene. Csak hogy még nagyobb legyen a haszna! A pófátlan kizsákmányolásnak ez már a magasiskolája.

Jellemző példa az az egy napos tréning, amelyet egy bróker cég rendezett a leendő munkatársaknak. Mondván, csak az dolgozhat majd ennél a cégnél, aki ezen a tréningen részt vett, és persze lefizette a tréning árát, a 25 ezer forintot.

Na, így kell pénzt keresni! Hülyét csinálni az emberekből, és egyetlen nap alatt két és fél milliót kasszírozni! Mert ezen a magasröptű oktatáson százan

vettek részt, és a nap végére megtudhatták, hogy nem lesznek ők mások, csak egyszerű biztosítási ügynökök.

A nagy pénz ígérete

Ha te vagy az első, rengeteget kereshetsz! Ezzel a szlogenel bolondítják meg a fiatalokat. No meg azzal, hogy a legjobb üzletkötőket látványosan támogatják és díjazják. Igazi, amerikai módszer: légy első, és minden a tiéd.

Csak hogy ez nem Amerika. És elsőből is csak egy van. De vajon mi lesz a többi ezerral?

Az övéké a valóság. Az a bizonyos egy százaléknyi haszon. Ha egyáltalán van üzlet.

És ez a valóság részleteiben a következőképpen néz ki: adott egy mindenki által elfogadott, nagyon pörgős fiatal, agilis üzletkötő. Érettségije van s főiskolára jár. Kötetlen munkaidőben dolgozik – ez lényegében azt jelenti, hogy egész nap. Még este is folyamatosan tárgyal.

Nos, keres is, úgy 120-130 ezer forintot. De ebből kell fizetnie minden egyéb (fentebb említett) járulékot, költséget is. És mire mindent kifizet, marad neki egész hónapra élni negyvenezer forintja. Kevesebb, mint a minimálbér!

Bizony, ezeknek a pályakezdő fiatal kényszervállalkozóknak elég sok gondjuk van az adóhivatallal. Mivel legtöbbszörüknek eléggé ritkán jön össze egy normálisabb üzlet, ezért nagyon is összegyűlnek a fizetnivalók. És amikor már megél-

hetési gondok vannak, a fiatal családok szűkös keresetükből nem elsősorban az APEH-nek és a tb-nek szóló járulékokat fizetik ki, hanem ételt vesznek, pelenkát a gyerekeknek vagy rendezik a villanyszámlát s a fűtést.

Többek között ezeknek a dolgoknak köszönhető a mérhetetlen nagyságú APEH-tartozások. Persze, az adóhivatalnak kell a pénz, s alkalmazza az inkasszót, vagyis egyszerűen leemeli az adós bankszámlájáról a tartozás összegét.

És aznap este fiatal kényszervállalkozónk talán már nem is tud ételt venni vagy pedig pelenkát a kisbabájának.

*

Persze ez a kezdődő nyomorúság a „Hivatalt” messze nem érdeklí. A munkaadót úgyszintén nem. Vajon ki foglalkozik ezeknek a küszködő fiataloknak a problémájával?

Az úgynevezett „szolgáltató állam” pedig a magánszféra életébe jóformán bele sem tud szólni.

Ezért úgy néz ki, jó darabig marad ez a munkáltatóknak már jól bevált kényszervállalkozási rendszer. Egyszerűen gazdasági és költségcsökkentési megfontolásokra hivatkoznak. A munkavállalóknak az azal az egyszerű, de nyomós indokkal érvelnek, hogy „nem kötelező náluk dolgozni”! Aki viszont ott marad, annak feltételként szabják a vállalkozói igazolványt.

Fort András

A frakció a párt halála

(Folytatás az 1. oldalról)

A kívülálló azt is kérdezhetné: Vajnai úr, Fratanolo úr, ha már annyira vezérek akarnak lenni, miért nem várják ki a 2006-ra tervezett szabályos tisztújító kongresszust, miért sürgetnek rendkívüli kongresszust? Miért nem adják be a pályázatukat, és miért nem próbálják meg szabályosan megszerezni a vezetői tisztségeket? A válasz a múltban is, a mában is benne van. A 2006-os választás után már nem érdekes megszerezni a pártvezetést. Akkor már nem lehet rombolni, akkor már nem lehet megváltoztatni a párt politikáját, akkor már nem lehet megakadályozni, hogy a Munkáspárt szavazatokat vegyen el az MSZP-től.

Ez az ő céljuk. Kierőszakolni a vezetés cseréjét, megváltoztatni a párt politikáját, megakadályozni, hogy szavazatokat vegyünk el a szocialistáktól. Éppen ezért nem mennek el önként a pártból. Itt, a pártban viszont élnek minden jogokkal és lehetőségekkel. A Baranya megyei párttagság pénzén pártellenes hírlveleket terjesztenek. A Központi Bizottság minden ülésére elvelel terjesztnek olyan javaslatokat, amelyekről eleve sejtene, hogy a KB nem fogadja el, s az egyetlen cél a zavarkeltés.

Az egykori reformkörösök Pozsgay személyében bent voltak az MSZMP csúcsvezetésében. Vajnai és Fratanolo ma bent van a párt elnökségében. Az egykori reformkörösök Kecskeméten bontották ki a frakció zászlaját, a mostaniak február 5-én, Szolnokon, és ezt folytatták Kaposváron.

A bizonytalankodónak döntenie kell

Az egykori reformkörösök fő segítségét nem Pozsgay, nem Németh, nem Nyers, hanem a párt bizonytalankodó aktivistái jelentették. Azok, akik nem értették meg vagy nem akarták megérteni a közeledő rendszer-váltás veszélyét. Azok, akik elhitték, hogy „Pozsgay elvtársra szükség van”, akik önmagunknak is bemagyarázták, hogy tényleg csak „megújulásról, reformról, új arcokról” van szó. Pedig nem arról volt szó! Ma is vannak közöttünk bizonytalankodók. Ma is vannak elvtársaink, akik azt hirdetik, hogy „Vajnai elvtársra szükség van”. Vannak, akik elhiszik, hogy Vajnainak semmi köze az MSZP-hez, pedig jól tudják, hogy egy MSZP által vezetett állami vállalatnál, a Magyar Villamos Műveknél dolgozik. S egyértelmű, hogy ha az

MSZP veszít, az ő állásának is vége. Megint mások nem akarják tudomásul venni a nyilvánvalót: Fratanolo János azért lehet Pécs városában befogadott közéleti szereplő, mert a Munkáspárt támogatja az MSZP-t. Ha az MSZP veszít vagy ha a Munkáspárt nem támogatja az MSZP-t, Fratanolo elveszíti a képviselői tisztségét is, és a befogadottsággal járó tekintélyt is.

Megint mások úgy gondolják, hogy ez az egész vita nem az ő ügyük, ez nem vonatkozik az ő kerületükre, az ő megyéjükre, az ő városukra. Elvtársak, fel kell ébrednünk! A frakciózás az egész pártot veri szét. A frakciózás halálos betegség. A jeleit már látjuk. A legsúlyosabb nem is az, hogy egyes megyék szembefordulnak a párttal. A legsúlyosabb az lenne, ha a párttagság többsége elbizonytalanodna, ha elveszítené ellenálló-képességét a betegséggel szemben, ha föladná a harcot.

Nem ismétljük meg 1989-et!

1989-hez képest van azonban egy döntő különbség. Akkor a vezetés, a Központi Bizottság, a főtítkárt elbizonytalanodott. A kulisszák mögötti küzdelmet választották, ahelyett, hogy a kommunistákhoz fordultak volna. A Munkáspárt vezetése, Központi Bizottsága, elnöke nem bizonytalanodott el. Mi tavaly szeptemberben, amikor a Vajnai-ügy elkezdődött, a kommunistákhoz fordultunk. Megírtunk A Szabadságban mindent úgy, ahogyan történt, bár tudtuk, hogy nagyon fájdalmas lesz, és sokan nem fogják érteni. Megyei és budapesti aktíváertekezteken beszéltünk a helyzetről és a lehetséges kiútról. És a tagság többsége megértette, és bennünket támogatott.

A szolnoki frakciós értekezlet után is a kommunistákhoz fordultunk. Így nem mehet tovább! A frakciósoknak nincs helyük a Munkáspártban! Ki kell őket zárni! Ez volt a megyék és a budapesti kerületek túlnyomó többségének válasza. A párt nem ezt tette 1989-ben, ezért elbukott, s vele bukott a magyar szocializmus is. Mi nem ezt tesszük, mi szembenézünk a pártellenekkel, bátran fellépünk ellenük, vezetőiket kizárjuk a pártból. Szervezeteket, ha nem változtatnak álláspontjukon, feloszlatjuk. Összintén megmondjuk az ingadozó elvtársainknak is, hogy dönteniük kell! Ha így teszünk, mi nem bukunk el, ha így teszünk, nem bukhat el a magyar kommunista párt úgy sem!

Thürmer Gyula

VAJNAI ÉS MI, A TÖBBSÉG

Vajnai Attila hosszú ideig hallgatott, most újra megszólalt. A múlt héten láthattuk a Nap TV-ben. Február 5-én Szolnokon a pártellenzék más tagjaival a sajtónak is kifejtette nézeteit a Munkáspárt jövőjéről. Leveleket küldözget a párt tagjainak és szervezeteinek. Nézzük meg, hogy ugyanazokról a kérdésekről mit mond ő, és mit mondunk mi, a többség?

Elolvassa a tényeket és Vajnai rágalmaival, valótlan állításait, nem férhet kétség ahhoz, hogy a Munkáspártnak meg kell védenie önmagát, Vajnaitól is, az ő támogatóitól is, az egész frakciózó pártellenzékétől.

Aki csak szavakban van a 20. Kongresszus mellett

„Én többségben vagyok, ugyanis én a 20. Kongresszus döntéseit képviselem” – mondja magabiztosan Vajnai a televízióban, de ez ismételtelgi mindenütt, ahol akad hallgatója. Az igazság azonban az, hogy Vajnai nem tartja be a kongresszus döntéseit, sőt szétrombolja mindazt, ami annak nyomán született.

Pártunk 20. Kongresszusa 2002 decemberében illesezett. A 2002-es választásokon a Munkáspárt 2,2 százalékot ért el, támogatta az MSZP-t, és a párttagság elbizonytalanodott. Ebben a helyzetben ülésezett a 20. Kongresszus. Mi volt a döntések lényege és mi a következménye?

● Kimondtuk: a Munkáspárt nem adja fel a létét és küzdelmét. Eredmény: talpra álltunk, tavaly már kétszázötven ezer aláírást gyűjtöttünk, megvalósítottuk a népszavazást, helyreállt a tagság önbizalma, nőtt a párt tekintélye.

● Az MSZP-t és a Fideszt a tőkés változárdalkodás két elemének tekintjük, egyikhez sem vagyunk közelebb, mint a másikhoz. Magyarán szólva azt mondtuk: az MSZP nem a „kisebbség rossza”. Mindkettő tőkés párt, mindkettő rossza. Eredmény: becsülnék bennünket karakán magatartásunkért. Igaz, mind az elváltta az MSZP dühét.

● Nyitunk a párton belül is, visszahívjuk azokat, akik korábban eltávolodtak a Munkáspárttól. Farkas Péter, Morva Tamás és mások részt vettek az EU-népszavazással kapcsolatos álláspontunk kidolgozásában. De megszűnt az együttműködés akkor, amikor a Medgyessy-kormány egy évét kellett értékelni. Ők azt mondták: akármilyen rossz Medgyessy, nekünk támogatnunk kell. Mi, a többség azt mondtuk: ha rossz, márpedig rossz, akkor nem támogatjuk. Wirth Adámmal, Rozsnyai Ervinnel együtt tudunk működni a magyar társadalom osztályszervezetének elemzésében.

Megszűnt az együttműködés, amikor az került előtérbe, hogy milyen legyen a viszonyunk a mai szociáldemokráciához és liberalizmushoz. ● Bővítyük kapcsolatunkat a társadalmi szervezetekkel. Eredmény: segítjük a Szociális Fórum létrehozását, elkezdjük építeni a kapcsolatunkat számos szervezettel.

● A pártelnökség megbízatása négy évre szól, 2006-ig. Eredmény: a párt vezetése 2004 augusztusáig, a Vajnai-ügy megjelenéséig normálisan működött.

Vajnai szavakban ugyan a 20. Kongresszust ismételtelgi, a valóságban azonban annak minden egyes elemét lábbal tiporja.

● A Vajnai által létrehozott pártellenzék már eddig is felmérhetetlen

károkat okozott a Munkáspártnak. Megzavarta és elbizonytalanította a tagságot. Elvonta és elvonja a párt figyelmét a választási munkától, a párt szervezésétől. A közvélemény előtt lejáratja a pártot, hiszen rólunk is azt mondják: olyanok vagyunk, mint a többiek. Vajnai és társai szétrombolják azt az eredményt, amit a népszavazáson elértünk. A vállalkozók egy része, akiktől támogatást remélhetünk, elfordult a Munkáspárttól, mondván: nem támogatunk benneteket, ha kuplerájt csináltok a pártból, ahol mindent kifecsegnék. Ha ez folytatódik, nétegy győz a pártellenzék, a Munkáspártunk vége. Ez szöges ellentétben áll a 20. Kongresszus minden gondolatával.

● Vajnai megtagadja a kongresszus alapelvét, miszerint a Fidesz is rossz, az MSZP is rossz. Vajnai akarva-akaratlanul az MSZP-nek segít. A Munkáspárt gyengülése, esetleg szétesése egyes-egyedül az MSZP-nek jó. A Munkáspárt csak az MSZP-től képes szavazatokat elvenni. Amikor Vajnai hangosan elítéli a párt elnökét, amiért egy nyilatkozatában felvetette az előre hozott választásokat, vajon kit véde? Természetesen az MSZP-t.

● Vajnai ma éppen azokkal van egy platformon, akik szembekerültek a többséggel, Wirth Adámmal, Rozsnyai Ervinnel, Farkas Péterrel, Morva Tamással és másokkal. Amit Vajnai taktikából nem mond ki, kimondják ők: a Munkáspártnak az MSZP-vel kell együttműködni.

● Vajnai nem értette meg, hogy a Munkáspártnak együtt kell működni a társadalmi szervezetekkel, de csak fokozatosan. Vajnai siettetten és siettetten ezt a folyamatot, s már választási szövetséget akar. A társadalmi szervezetek a mai tőkés viszonyok között erre még nem képesek. Tevékenysége ezért kifejezetten káros. Vajnai a valóságban egyetlenegy társadalmi mozgalomban vesz részt, a Szociális Fórumban. Az viszont, sajnos, nem erősebb, hanem gyengébb lett.

● Vajnai 2004 nyarán szembekerült a pártvezetés többségével. Ma már a pártvezetés legitimitását kérdőjelezi meg, a pártelnökség leváltását tűzte ki célul. Ez is, mint minden más, gyökeres szakítás a 20. Kongresszussal.

Ki van kisebbségben, és ki van többségben?

„Én többségben vagyok...” – hangoztatja Vajnai a televízióban, a zugló gyűlésen, s mindenütt. „A Munkáspárt tagságában van a többség, és a mi feladatunk az, hogy a tagságnak lehetőséget adjunk arra, hogy kifejtse akaratát egy tisztújító kongresszuson vagy egy politikai döntéshozó kongresszuson, meghatározni azt a politikai irányvonalat, amelyet követnünk kell a 2006-os választásokon” – hirdeti. A tények egyáltalán nem zavarják.

Vajnai félrevezeti az embereket, igen ravaszul. A fenti mondat lényegében azt mondta, hogy a KB tagjai nem ismerik és nem fejezik ki a párttagság akaratát. Elfogadjuk mi ezt? A KB ugyanis döntött arról, hogy nem akarja előrehozni a tisztújító kongresszust, mert nincs rá szükség. Arról sem kell határozni, hogy milyen legyen a párt irányvonala, mert eldöntöttük a 20. Kongresszuson, és számtalanszor megerősítettük. Júniusban a párt választási programjának fő gondolatairól kell határozni. Vajnainak és a pártellenzéknek éppen ez nem tetszik. Ők más politikát akarnak, más vezetéssel. És nem számít nekik, milyen károkat okoz ez a Munkáspártnak.

Ki van többségben? Nem kétséges! A Munkáspárt Központi Bizottságának politikája, határozatai ma élvezik az aktivisták és a tagság túlnyomó többségének támogatását. A KB, az elnökség van többségben, a pártellenzék pedig kisebbségben. Nézzük a tényeket! ● Az elnökségben 9 főből 7 fő a KB politikáját képviseli. Ők: Thürmer Gyula elnök, Karacs Lajosné és Vajda János alelnökök,

Kerezi László, Kollát Pál, Székely Péter, Urbán Sándor elnökségi tagok. A kisebbségben 2 fő van, Vajnai Attila és Fratanolo János.

● A Központi Bizottság tavaly szeptember 6-án lezajlott minden ülésén a Vajnai-Fratanolo-féle csoportosulás mindig kisebbségben maradt.

● A Központi Bizottság irányvonala 13 megye elnöksége és a budapesti elnökség is támogatja. Nem támogatja, sőt fellép ellene 4 megye: Baranya, Somogy, Bács-Kiskun, Heves megye elnöksége, és több-kevesebb kérdésben velük tart 2 megye, Borsod, Zala elnöksége. A többség tehát a Központi Bizottság vonalát képviseli.

● A budapesti elnökség a Központi Bizottság irányvonala mellett van, s nem Vajnait támogatja. ● Az őszi hónapokban lezajlott megyei aktíváertekeztelek többsége, az előbb említett megyék kivételével, a párt többsége mellett van. A február 5-én budapesti küldöttértekezlet is egyértelműen fellépett a pártellenzék ellen.

● A Nőtárogatás, a Baloldali Front állásfoglalásaiban a párt Központi Bizottsága mellett van.

Mi az igazság az Európai Baloldali Párttal?

„2002-ben olyan döntéseket hozott a Munkáspárt, amely lehetővé tette azt a megújulási folyamatot, amely bevisz minket az európai baloldali mozgalomba, az európai kommunista pártokkal való szövetségbe. Ezek a döntések lehetővé tették, hogy belépünk az Európai Baloldali Pártra, és hogy szövetségeket keressünk a civil szervezetek között, a szociális mozgalomban...” – mondja a televízióban Vajnai. Másutt is folyamatosan az Európai Baloldali Pártra hivatkozik, amely szerinte az ő igazát támasztja alá és számunkra mérvadó.

Az Európai Baloldali Párt létrehozását 2004 januárjában a német PDS, a Francia KP, a Spanyol KP és részben az Olasz KP kezdeményezte. Az első berlini tanácskozára nem is hívták meg a Munkáspártot, mivel túlságosan baloldali párt voltunk nekik. A mi párttagságunk jogosan volt emiatt felháborodva. Végül a szervezők kénytelenek voltak számolni a Munkáspártnal is, így a 2004. májusi alakuló kongresszuson részt vettünk.

Az alakulást rengeteg vita kísérte. Az Európai Baloldali Párthoz végül nem csatlakoztak Európa legnagyobb kommunista pártjai. Sem Cseh- és Morvaország Kommunista Pártja, sem a Szlovák KP, sem a Portugál KP, sem a Görög KP, de még a ciprusi AKEL sem. Nem is beszélve olyan „kis” pártokról, mint az Orosz KP vagy az Ukrán KP. Őket a szervezők már meg sem hívták. Túl kommunista nekik. Miért nem csatlakoztak a legnagyobb kommunista pártok? Azért, mert nem értenek egyet számos dologgal. Nem fogadják el, hogy a szocialista országok történelméért szocialistának kell minősíteni, és el kell tölte határolódn. Vajnai Vajnai nem a mi szocialista

múltunktól akar elhatárolódn, amikor az EBP-ért elkezdenek?

Azért, mert nem értenek egyet azzal, hogy a kapitalista kizsákmányolás elleni napi és konkrét harc helyett ez a párt az „európai baloldali kultúra” kialakításával foglalkozzon, magyaráz feladja a harcot a kapitalizmus ellen. Vajnai Vajnai is nem éppen ezt akarja feladni?

Azért, mert nem értenek egyet azzal, amit az Olasz KP vezetése, a német PDS, a Francia KP sugall: Berlusconi, Stoiber és általában a konzervatív pártok ellen össze kell fogni a szocialistákkal, szociáldemokratákkal. Vajnai nem ez Vajnai célja is?

A Munkáspárt a kommunista pártok harcosszövetségét remélte, amikor belépett az EBP-be. Biztunk abban, hogy belülről sikerül azzá formálni. Egyelőre nem sikerült. Mi a kapitalizmus ellen harcoló, a szociáldemokráciával való egyezkedést elutasító erkölcsök oldalán vagyunk. Ha nem fog változni, újra kell gondolni a jövőt. Amikor Vajnai hevesen az Európai Baloldali Pártra hivatkozik, a valóságban – az EBP mögé bújva – a kapitalizmussal megalkuvó, a szociáldemokráciával kiegyező politikát isteníti. Nem véletlenül!

A szlovák recept bennünket igazol

„Igen, potenciálisan ugyanolyan lehetőségeink vannak, mint a szlovák kommunista pártnak, a cseh kommunista pártnak, vagy akár a spanyol, a francia és az olasz kommunista pártoknak, amelyek szövetségben vannak benn. A fő baj az, hogy Thürmer Gyula szembefordult a kongresszusi határozatokkal” – mondotta a televízióban Vajnai.

Vajnai itt is megpróbál mindenkit félrevezetni. A Szlovák KP két ok miatt jutott be a parlamentbe. Honnan tudjuk? Onnan, hogy elmondta a mi 20. Kongresszusunkon és a 15. születésnapi ünnepségünkön is. Mi is a szlovák siker „receptje”?

Az emberek csalódtak a De-

mokratikus Baloldalon, a szlovák szocialista pártnak. Albaloldali ígéreteikkel és korrupciós botrányaikkal erkölcsileg lejáratódtak. Nem szavaztak rájuk. Létrejött egy objektív helyzet, ami kedvezett a kommunistáknak is.

A kommunisták végigjártak

minden falut, dolgoztak, ezért ki tudták használni a szocialistaellenes hullámot.

Nálunk egyelőre nem ez a helyzet. Először is, 2002-ben az emberek még nem csalódtak az MSZP-ben, sőt támogatták. Mára ez a helyzet némileg változik. Másodszor: sok falut végigjártunk, de messze nem mindegyiket. Vajnai és a pártellenzék fellépése most éppen attól foszt meg bennünket, hogy járjuk a falut.

A cseh kommunistáknak pedig nem kellett bejutniuk a parla-

mentbe, mert bent maradtak az 1990 előtti időkből. Náluk ugyanis nem verték szét a pártot a szocialisták, mint nálunk az MSZP-ek tették. Az ingadozó spanyol, francia és olasz párt pedig éppen hogy veszít a korábban megszerzett pozícióiból, míg a világos kommunista politikát hirdető görög, portugál, ciprusi kommunisták – ha szerényen is, de – mennek előre.

S még valami: a Szlovák KP két alelnökét, több parlamenti képviselőjét zárta ki azért, mert frakciós tevékenységet folytattak.

Vajnai a szocialisták mellett van

„Én nem akarok lefeküdni az MSZP-nek. Mindig azt szorgalmaztam, hogy a szociáldemokráciától balra álló erővel kell szövetséget keresni” – hangoztatja Vajnai. De vajon igaz-e ez, igaz lehet-e egyáltalán?

A Munkáspárt sohasem mondta, hogy ne működünk együtt másokkal. Mindig azt mondtuk, a 20. Kongresszuson megkülönböztetve, hogy működünk együtt.

Az európai parlamenti választásokon Vajnai kifejezett erőltetésére a listánkon második helyet, tetszik érteni, a második helyet ajánlottuk *Simó Endrének*, a Szociális Fórum egyik ismert szereplőjének. Kis szerencsével Simó Endre most ott ülhetne az Európai Parlamentben. Nem fogadta el. A listánkon indítottuk a LAÉT egyik ismert személyiségét. Ez utóbbit hosszú távú beruházásnak tekintettük, hiszen a júniusi választásokat ez a tény nem befolyásolta. A Vajnai által emlegetett társadalmi szervezetek úgy egyébként semmit nem tettek értünk az EP-választásokon.

Megpróbáltuk az aláírásgyűjtésnél is és a népszavazáson is. A Munkáspárt tavaly a 300 ezer aláírást gyakorlatilag egyedül gyűjtötte össze. Lényegesnek mondható segítséget csak a Humanista Párt adott, s nem a Vajnai által ajánlott „MSZP-től balra álló szervezetek”. Sőt: az ilyen szervezetekhez kötődő értelmiségiek csoportja, például Tamás Gáspár Miklós nevével fémjelvezve, mind az EP-választáson, mind a népszavazás kapcsán a Munkáspárt ellen szövegezték fel.

De miféle erőkről beszél egyáltalán Vajnai? Milyen szervezetek jöhetnek szóba? Az MSZOSZ és tagszervezetei? Az MSZOSZ támogatta a Medgyessy-kormányt, támogatja a Gyurcsány-kormányt. Fel sem vetette, hogy mi lesz a munkatörvénykönyvvel, amelynek a megváltoztatását az MSZP pedig megígérte. Az MSZOSZ nem ellenzte a kórházak privatizálását sem, nem támogatta a népszavazást. Vajnai velük akar szövetséget?

MEASZ? Az antifaszisták összefogására hivatott szervezet vezetése teljes mértékben az MSZP politikáját követi. A Munkáspárt kezdeményezte a fasizmus elleni közös fellépést, a fasizmus feletti győzelem közös ünneplését. A legtöbb, amit a MEASZ megtesz, hogy korszorúzásra hívja a Munkáspártot, de leggyakrabban még ezt sem. Vajnai velük akar szövetséget? A civil mozgalommal, amely Magyarországon közismerten fejletlen? Alapvetően az értelmiségre terjed ki, megosztott. Ráadásul a szervezetek valamelyik nagy párt holdudvarában működnek. A baloldali indíttatású szervezetek az MSZP-hez kötődnek. A Magyar Szociális Fórum gyenge, és kezdettől fogva egyezkedt a Munkáspártot és személy szerint Vajnai Attilát is kiszorítani. Az MSZF úgynevezett „koordinációs munkacsoportja” pedig nem más, mint a Vajnai-Simó-féle néhány (inkább két-) fős álszervezet, amelyhez hasonlók létrehozására Vajnai még aktív elnökségi tag korában számtalanszor tett javaslatot.

Ha a Munkáspárt az MSZP-hez kötődő vagy nem létező, illetve tényleges aktivitásra képtelen szervezetektől várja a jelöltállítását, a kopogtatócédulák összegyűjtését, akkor már most kudarcra ítéli a választási szereplésünket. Vajnai és társai ezt erőltették a KB tavaly szeptember 18-ai ülésén, és a KB ezt utasította el. Vajnai és társai pontosan ezt a határozatot nem hajlják végre. Egyes híreik az interneten már kopogtatócédulagyűjtési bojkottra szólítanak fel. A Vajnai-féle „összefogás” objektíve, a résztvevők szándékától függetlenül, az MSZP felé vinné a pártot. A Vajnai-féle út a párt önállóságának feladásához, a párt szétzúzásához, az MSZP-vel való kiegyezéshez vezetne.

Nem lehet kezét fogni azzal, aki kezét emel a pártra

A Nap TV riportere azt kérdezte Vajnaitól: „El tudja képzelni, hogy a továbbiakban akármilyen határozatok nyomán Thürmerrel együtt politizáljon? Úgy tudom, hogy önök már nem is nagyon beszélnek egymással. Beszélő viszonyban van Thürmer Gyulával?”

Mit mond erre Vajnai? „Én együtt politizálok mindenkivel, aki baloldalon akar politizálni. Ő nem beszél velem, én szívesen beszélnék vele. Azt hiszem, kötelességünk a tagság akaratának eleget tenni, nekünk össze kell fogunk a párton belül és a párton kívül is. Ez a Munkáspárt jövője.”

A képmutatás Vajnainál már nem ismer határokat. Mi is az igazság?

● A párt elnökségének 7 tagja még tavaly szeptemberben kompromisszumot javasolt Vajnainak: dolgozzunk együtt, végleges döntést csak abban hozunk, amiben nem halasztható a döntés, más vitás kérdésekben pedig az elnökségen belül folytatódjék a vita. Határozni kellett például abban, hogy hogyan induljunk a 2006-os választásokon. Vajnai Attila ezt nem fogadta el, a KB-hoz fordult, hogy a KB adjon neki igazat, úgy általában. Ezt tartalmazta a KB szeptemberi ülése elé vitt levele. A Vajnai-ügy ezzel indult el, és nem mással. Az elnökség is, a megyei elnökök is igyekeztek meggyőzni őt, hogy vonja vissza a levelét.

Nem vonta vissza.

● Novemberben az elnökség hét tagja, természetesen Thürmer Gyula is, azt javasolta Vajnai Attilának: ha komolyan félti a Munkáspártot, álljon félre! Több utat választhat. Elmehet a pártból és érvényesítheti politikai gondolatait más fontos helyen. Maradhat a párton úgy is, hogy nem vesz részt az elnökség munkájában. Senki nem fogja bántani. Ha elnök akar lenni, várjon 2006-ig, akkor lesz kongresszus. Ma megteheti emelt fővel, tisztességgel, a csillagügyben szerzett népszerűségével. Ő folytatta szembenállását a Központi Bizottsággal, az elnökséggel.

● Decemberben már az egész pártellenzéknek szövegezték az újabb kompromisszumos javaslatot: állítsák le az aláírásgyűjtést, ne ragaszkodjanak a vezetésváltáshoz, és az elnökség ülésén Vajnai és Fratanolo is vegyen részt. Vajnai és Fratanolo ezt újra elutasították. A kézfogás, az összefogás ötlete ennek fényében nem más, mint politikai trükk, képmutatás. Nem lehet kezét fogni azzal, aki kezét emel a pártra!

Mi az igazság az előre hozott választások ötletéről?

Vajnai állítólagos „bizonyítékai” közül, amelyeket Thürmer Gyula ellen hoz fel, az egyik „legnagyobb” az előre hozott választások ötlete. „A többség ellene volt annak is, hogy előre hozott választásokat kezdeményezt az európai parlamenti választások éjszakáján” – mondta Vajnai a tévében.

Hogy is van ez? Az elnökség tagjai minden választás és népszavazás vasárnapján bent vannak a Baross utcai székházban és együtt izgulnak. Öröme eddig nem sok ok volt, de együtt voltak a kudarcokban, együtt voltak képesek értékelni a helyzetet, és utat mutatni a pártnak. Az európai parlamenti választások éjszakáján, június 13-án Vajnai – életében először – nem volt ott a többiekkel.

Az elnök a rádióknak adott nyilatkozatában elmondta, hogy a választás nyilvánvalóan jelezte az emberek bizalmatlanságát a kormánnyal szemben. Az ország stabilitása azt igényelné, hogy mér-

jék fel, vajon ténylegesen nincs-e már bizalom, vagyis írjanak ki előre hozott parlamenti választásokat. Ez a kérdés, persze, nem a Munkáspárttól függ, még csak nem is a Fidesztől. Csakis a többségi párttól, az MSZP-től. Vajnai mindjárt jelezte, hogy nem ért egyet. Kit féltett Vajnai az előre hozott választásoktól? Nyilvánvalóan az MSZP-t!

Az elnök javaslata június 13-án este hangzott el. Az elnökség június 15-ei ülésén visszavonta, éppen azért, hogy Vajnaival ne kerüljön konfliktusba. A javaslat nem is került a KB elé, sem az, sem a tagság nem szavazott róla. Vajnai nem mond igazat.

Megérte-e aláírni a nemzeti petíciót?

A párt tagsága „többek között elutasította azt, hogy Thürmer Gyula aláírta a Fidesz nemzeti petícióját” – hirdeti Vajnai a Nap TV-ben, ezzel bizonyítva, hogy Thürmer Gyula „elhajolt a jobboldal” felé.

Vajnai nem mond igazat, és ezt ő is tudja. A Munkáspárt a Fidesz nemzeti petíciójára nem mondott sem igent, sem nemet. Nem mondhattunk nemet, hiszen tele volt olyan követelésekkel, amelyeket eredetileg mi találtunk ki, és hiszünk bennük. Milyen alapon mondunk volna nemet arra, hogy ne adják el a kórházakat, teremtsenek munkahelyeket? De igent sem mondunk, mivel tudtuk: nem a petíció a megoldás. Mást tettünk. Azt mondtuk: bárki aláírhatja a párt tagjai közül. Thürmer Gyula aláírta. S va-

jon nem írta alá sok tízezer fideszes vagy egyszerűen csak polgári érzelmű ember a mi népszavazási papírnak? Dehogynem! Aki részt vett a gyűjtésben, maga is tapasztalhatta, hogy az MSZP-sek és a hozzájuk közel állók többségükben nem írták alá, viszont nagyon sokan aláírták a polgárságból. Jól járt a Munkáspárt? Jól járt, mert háromezerezer aláírást csak a párttagságból, csak a közvetlen szimpatizánsoktól nem tudunk volna szereznit. Ez az igazság és nem az, amit Vajnai mond.

Hazugság és valóság a kettős állampolgárság ügyében

„És a többség elutasította azt is, hogy a kettős állampolgárság ügyében szélsőjobboldali politikusokkal együtt agitáljon az igen szavazatra” – mondott Vajnai a párt elnökére utalva televíziós szereplésében.

Vajnai itt sem mond igazat. Mi volt a Munkáspárt álláspontja? Mindenkinek lelkiismeretére bízunk, hogy támogattja-e a kettős állampolgárságot vagy sem. Miért döntöttünk így? Azért, mert a párton belül is, a KB-ban is voltak olyanok, akik elleneztek a kettős állampolgárságot, és voltak olyanok, akik támogatták. Mit javasolt a KB ülésén Thürmer Gyula? Azt, hogy a párt bízta mindenki lelkiismeretére. A népszavazáson számunkra nem ez a fő kérdés, ne osszuk meg a KB-t és a pártot fölöslegesen. Mit tett és mit javasolt Vajnai Attila? Mivel maradt abszolút kisebbségben a KB ülésén? Azt javasolta, hogy ne támogassuk a kettős állampolgárságot, magyarán támogassuk az MSZP és az SZDSZ álláspontját, és ezzel együtt osszuk meg a Munkáspártot. Szerencsére a Központi Bizottság elutasította álláspontját.

Thürmer Gyula nem lépett fel szélsőjobboldali politikusokkal.

A Magyar Rádió közös adásra hívta a Munkáspárt elnökét és a Magyarok Világszövetségének elnökét, úgy, mint a két népszavazási kérdés kezdeményezőjét. Nem kellett volna elmenni? A Munkáspártnak olyan sok rádiós szereplési lehetősége van, hogy ezt és hasonló lehetőségeket visszautasíthatta volna?

Thürmer Gyula interjú adott a rádió vasárnap reggeli műsorának, ami köztudottan jobboldali. Vajnai miért nem hívta a Magyar Rádió, az MTV? Azért, mert az állami médiát a kormány, az MSZP és az SZDSZ ellenőrzi, ők meg mindkét kérdésben a Munkáspárttal ellentétes állásponton voltak. Thürmer sohasem mondta a népszavazás előtt, hogy hogyan fog szavazni, a népszavazás után mondta el egy interjúban, hogy hova adta a voksát. Gyurcsány a kettős állampolgárságot nem bírta az emberek lelkiismeretére, hanem a nem mellett agitált, akárcsak Vajnai.

Emlékezzünk a felszabadulásra!

Cikksorozatunkkal kíséreltet teszünk arra, hogy felvázoljuk azt a pályát, melyet a nagyhatalmak tettek meg az első világháborút követő békeszerződésektől a második világháború befejezéséig. Ezzel kívánjuk bemutatni a két nagy világégés közötti logikai összefüggéseket és emlékezzünk hazánk és a világ fasizmus alóli felszabadulásának hatvanadik évfordulójára.

Európa a stabilizáció útján

A rövidlátó és mohó antant hatalmak nem gondoltak arra, hogy ellenfeleik megalázó térdre kényszerítésével, az igazságtalan diktátumokkal egy újabb katasztrófa feltételeit teremtik meg. Igaz, addig két évtized telt el, de Európa legdrámaibb időszaka volt ez. A vesztés országok ugyanis nem akartak beletörődni sorsukba, s szinte a békekötés okmányainak aláírása percétől a visszavágás gondolatát dédelgették. Ez határozta meg bel- és külpolitikájukat. Az antant hatalmak nemcsak a békekötéseknél bizonyultak vakoknak, de az új háború előkészületeivel szemben is struccpolitikát folytattak. Ebben a „furcsa békében” szerepet játszott az a törekvés is, hogy egy szovjetellenes front kiépítésében szerezzek szövetségeket.

A háború befejezése, illetve a békeszerződések megkötése után a nemzetközi burzsoázia, mindegyiket a győztes hatalmak feladata az volt, hogy megszilárdítsák a fellazult tőkés rendet. Ezt kívánták politikai és gazdasági érdekeik. Am ez a törekvés nem volt mentes konfliktusoktól. Nemcsak a győztesek és legyőzöttek között feszült ellentét, de a világ újrafelosztásáért folyó küzdelem, a koncon való marakodás éket vert a győztesek közé is. Az Európa feletti hegemoniáért indult, jórészt diplomáciai harc ugyancsak békétlenséget szült a felek között.

Közös cél volt Szovjet-Oroszország bolsevik rendszerének felszámolása. De vonzóak voltak a nyersanyaglelőhelyek és -piacok megszerzése is. Ezek a megfontolások késztették a nyugati hatalmakat 1918-ban, hogy katonai intervenciót indítsanak az „oroszk” ellen, egyben támogatást nyújtsanak a fehér tábornokok polgárháborújához.

Heves vita tárgya volt, hogy mit kezdjenek a kapitulációra kényszerített Németországgal. Az angolok, amerikaiak készek voltak talpraállítani – legalábbis gazdasági tekintetben, míg Franciaország, az ősi rivális szívesen látott volna egy harc képtelen Németországot tőzomszédságában. Az Osztrák-Magyar Monarchia szétesett és semmi realitása nem volt a Ferenc József-i birodalom restaurációjának.

A gyarmatok és gyarmattartók között mélyültek az ellentmondások, nemzeti felszabadító mozgalmak bontakoztak ki Indiában, Kínában, Észak-Afrikában, jelezvén: a klasszikus kolonialisizálás időszaka a végéhez közeledett.

1919–1923 között – a világháború okozta nagy politikai és gazdasági trauma következtében – Európa-szerte forradalmak robbantak ki (Magyarország, Németország, Lengyelország, Baltikum, Finnország, Bulgária). Az antant és a jobboldali szociáldemokráciával összefogott hazai burzsoázia azonban úrrá lett a kísérelteken. Egyedül a szovjet forradalommal szemben voltak tehetetlenek, de a cordon sanitaire kiépítésével igyekeztek elszige-

telni az orosz bolsevizmust.

A különböző államokban kibontakozó osztályharcot egyre tudatosabbá tették a sorra alakuló kommunista pártok, melyek, Lenin kezdeményezésére, 1919-ben létrehozták a Kommunista Internacionálét. Megtört az opportunizmus uralma a munkásmozgalmakban, egyre világosabb lett a tőkés rend és a háború szoros kapcsolata. E kettő elleni együttes harc vált a proletariátus stratégiájává.

Az 1921-es gazdasági válság, valamint a nyomában járó társadalmi elégedetlenség arra kényszerítette a vezető antant államokat, hogy hathatós lépéseket tegyenek a kapitalizmus konszolidációja érdekében. Ennek terheit Németországra és a Szovjetunióra akarták átruházni. A német helyzet súlyosbodása figyelmeztette a nyugati hatalmakat: a túl erős vagy túl gyenge Németország neuralgikus gócot teremthet Európa centrumában. Ezért az amerikai nagytőke a Dawes-terv keretében mentőövet nyújtott a teutonoknak. Ez nagyban hozzájárult a német gazdaság fellendüléséhez. Akarva-akaratlanul a nehézipar rohamos felfejlesztésével modernizálták a hadipotenciál hátterét. Ugyanakkor megnőtt Európában az USA gazdasági és politikai befolyása.

1924-re sikerült a tőkés világ-gazdaságot stabilizálni. Ez azonban ideiglenes volt, mert 1929-ben egy soha nem látott gazdasági válság rázkódta meg glóbuszunkat. Bár részletes volt, mert nem terjedt ki minden ágazatra és viszonylagos volt, mert nem érintett fontos térségeket.

A stabilizáció átmenetileg elhárította a nagy krízis Damoklész-kardját, de nem szüntette meg a kapitalizmus ellentmondásait, miáltal magában hordozta az újabb robbanások feltételeit. Csalókta boldog, nyugalmas évek következtek, melyek vihar előtti csendnek bizonyultak. Fokozatosan és kezdetben diszkrétan halmozódtak azok az elemek, melyek néhány évvel később újabb súlyos válságba sodorták az emberiséget.

(Folytatjuk)

Hegedűs Sándor

A dolgok, persze, mindig elrendeződtek, botrányról csak egyről hallottam. Mesélik, hogy mikor egy filmes küldöttség leszállt a moszkvai pályaudvaron, hiába keresték a leterített vörös szőnyeget, csak a hordárok rohantak eléjük: „Bágázs, bágázs!” kiáltással. A küldöttség vezetője nem tudta, hogy ez a szó oroszul poggyászt jelent, felháborodva döngette a mellét:

– Nye bágázs, gyelegacijá!
Az indulás napján az előírtnál jóval korábban kimentem a Keleti pályaudvarra, de a társaságunk néhány tagja már ott ácsorgott az előcsarnokban, a Moszkva felé induló vonat mellett, nem tudtak felszállni, mert a kalauz még nem nyitotta ki az ajtókat.

Én ritkán jártam az írószövetség Bajza utcai székházában, ezért útításaim többségét csak látszólag ismertem, sorra bemutatkoztam nekik. Egy meg-megrángó fejű, szemüveges, őszülő göndör hajú férfi, Mezei András egy felbontott palackot nyújtott felém, valamiféle fűszeres, édeskés likőr szaga csapott az arcomba, undoromat leplezve ittam belőle egy kortyot és visszaadtam.

Egy tömzsi, kopasz férfi, aki kezeit nem a csípőjére, hanem a bordáira támasztotta és kidüllesztett melllel álldogált kopott szilvakék kabátjában, bólintott felém:

– Szervusz, Végh Antal vagyok.
Csodálkoztam, hogy nem visel kalapot vagy sapkát, hiszen tudnia kellett, hogy a hideg északnak vágnak neki, de gondoltam, biztos a táskájában tart valamilyen fejrevalót.

Bemutatkozás után körülnéztem, a tömegben elvegyülve néhány szürke köpenyt viselő szovjet katonára is várt a vonatra. Az IBUSZ elég szűkmarkúan látott el minket rubellel – a bankokban akkor még a „népi demokratikus” fizetőszekőket sem vásárolhattuk szabadon. A szovjet valuta forgalmára különösen szigorú szabályok vonatkoztak, minden erővel próbálták fenntartani a tekintélyt, jellemző, hogy egy dollárt kilencven kopejkán jegyeztek.

En úgy próbáltam kiegészíteni gyér ellátmányunkat, hogy az Alkalmi Áruházban vettem egy rakás leértékelt zoknit, abban a reményben, hogy útközben majd el tudom adni. A szovjet katonákat látva átfutott az agyamon, hátha tőlük is lehetne vásárolni néhány rubelt. Mint már említettem, beszélek oroszul, így tudtam tárgyalni velük, félrehúzódtunk és nyélbe ütöttük a nagyszabású tranzakciót, ha jól emlékszem, tíz rubel, illetve ennek megfelelő ellenértékű forint cserélt gazdát. Végh Tóni távolabbról figyelte a műveletet, mikor visszatértem, bejelentette igényét az összeg felére, vagyis öt rubelre. Az út során el tudtam „passzolni” a magammal hozott zoknikat is, párját három rubelért, ezt is beadtam a közösbé – megvetve ekképpen étel-ital fogyasztásunk anyagi alapjait.

Úgynevezett párnás (oroszul mjahkij) kétszemélyes hálókoscsikban helyeztek el minket. Az út Moszkváig – egy kijevi megállással, városnézéssel megszakítva – három napig tartott.

Reggel a hálókocsi kalauza bekopogott a fülkénkbe és egy tálca nélküli nyújtott meg, hozzá jég-hideg vodkával teli poharakat – mintegy ébresztő gyanánt. Aztán csak úgy melegítőruhában átvonultunk az étkezőkocsiba: virslit ettünk „gárcsicá”-val, csípős orosz mustárt és fekete kenyérral, füstölt halat, főtt tojást, pezsgőt vagy gyenge orosz söröt ittunk hozzá.

Közben futott velünk a vonat a végtelennek tűnő sztyeppéken, csak a napfényben felcsillanó fémhártyák vagy egy erdőgés fekete maradványai váltak ki az egyhangúságból. Néha feltűnt egy-egy deszkapallóval összezsúfolt vasúti megállóhely, fejkendős, kopott férfi zakót viselő aszszonyok álldogáltak rajtuk, vödreikből alig tyúktojás méretű zöldalmát, gombát, áfonyát árultak. Kemény, csontos arcukkal meglepően hasonlítotak azokra a régi nagy honvédő háborús plakátokra, melyeken az „Orosz anyácska” a haza védelmére hívja a fiait.

Mi már nem ahhoz a nemzedékhez tartoztunk, melynek tagjai még az 1950-es évek elején az elsők között jutottak el a „megvalósult szocializmus országába”, és bármit is láttak, azonnal kézszer voltak lelkesedni érte. Nonn Györgyről, az egykori főügyészről-pártfunkcionáriusról mesélték, hogy Moszkvában egyszer épp kint ült egy futballmeccsen, mikor zivatar tört ki, a többi néző fedett helyre menekült, de ő megdicsőült arccal figyelte az esőt és odakiabált a tető alá húzódtott társainak:

– Nézzétek: sehol a világon nem esik ilyen óriási cseppekben. Két csepp megtöltene egy egész poharat!

Mi már nem viseltünk ilyen rózsaszínű szemüveget – igaz, ennek hordását már nem is követték meg tőlünk. Láttuk a tetejükön mohával benőtt omlatig faházakat, amelyek előtt rongyokba burkolódzó öregek áldogáltak, a még szeptemberben is letörtlen kukoricát, a földeken

Moldova György

Az utolsó töltény^o

– HARMADIK KÖTET –

ÖNÉLETRAJZI TÖREDÉKEK

Kizárólagosan
A Szabadságban

kint hagyott gyümölcsöt: egrest, fekete ribizlit – a kolhozoknak nem érte meg a betakarítás, a munkásoknak több bért kellett volna fizetniük, mint amennyit az árúért kaptak volna. Nem beszéltek meg az észlelteket, tudtuk, hogy minden IBUSZ-turistacsoportba be van építve egy-egy téglá, aki jelenti a hallottakat illetékes helyen. Nem kívántuk, hogy a megjegyzéseink Kisné elvtársnőnek, az írószövetség már említett mindenható titkárnőjének a fülébe jussanak. Ha valami különösen döbbeneteset láttunk, csak egymásra néztünk és biccentettünk.

A mi kis delegációnk több csoportra oszlott, én Végh Tónival és Mezeivel kerültem össze és maradtam együtt. A majdnem azonos életkor, a hasonló érdeklődés és mindenképp a futball szeretete vonzott minket egy asztal mellé. Az első adandó alkalommal vettünk egy gumilabdát és a pályaudvarokon-utacákon menet közben passzolgattunk vele. Ebből a magból bontakozott ki később a SzocReál Budapest, az írószövetség futballcsapata.

Mindenki megtalálta a kedvére való foglaltságot. Végh Tóni, aki legendás nocsábász hírében állott, a vonaton töltött idő alatt is igyekezett gáláns kalandokat lebonyolítani. Kiválasztott egy-egy szőlőben utazó lányt vagy asszonyt és udvarolni kezdett neki. Ostromába a teljes orosz szókincsét bevettette:

– Szportszmen-mutatott magára és ököllel a kidüllesztett mellére ütött, aztán a hálókocsi felé mutatott – komnata! (vagyis szoba).

Ha hinni lehet neki, gyakran járt sikerrel. Én nem próbálkoztam hasonlóval, a szerelemben örök egyistenhívőként gondolataim egy remélt otthoni kapcsolattól körül forogtak. Ha eluntam magam, átteleptem beszélgetni a delegáció többi tagjához. Meghallgattam a nálam jóval idősebb Vihar Béla költő történeteit, aki romantikus – nyilván magyarosított – vezetéknevével ellentétben a legbékésebb és legkedvesebb emberek közé tartozott. Beszédébe gyakran iktatott be régies fordulatokat: „Nemde, kedves Györgyöm?!”, „Égészen desperátus lettem tőle”-stílusban.

Vihar Béla számtalan históriája közül egy mindmáig megragadt az emlékezetemben. Az 1930-as évek vége felé cserkész világtalálkozót rendeztek Magyarországon, melyen egy zsidó fiúkból álló csoport tagjaként Béla is részt vett – a könnyebb említés kedvéért nevezzük őket 404-es Goldmark Károly cserkészcsoportnak.

Egy bemutatott gyakorlat színhelyeként egy hatalmas Magyarország formát festettek a tábor melletti rét fűvére, megyehatárokkal, városjelzésekkel, szaggatott vonalakkal jelölve a rajtuk túl fekvő, Trianonban elszakított területeket. A gyakorlatvezető cserkésztiszt parancsára egy-egy felszólított egység harci alkatot vett fel és a kiinduló pozíciójából átvonult egy másik megjelölt helyre, mondjuk Tolnából Zalába. A résztvevőknek egy, legfeljebb két ilyen váltást kellett végrehajtaniuk, a 404-es Goldmark Károly zsidó cserkészcsoportot viszont szinte percnként vezényelte a mikrofonhang új és új területekre, végigfuttatták vele az egész „országot”, Nógrádtól Csongrádig. Aztán a gyakorlat vége felé, mikor már alig tudtak járni a fáradtságtól, egyszerűen leparancsolták őket az ország térképéről, ki Kárpátjára.

– És tudod, kedves Györgyöm – mondta Vihar Béla –, pont Kámenyec-Podolszk térségébe küldtek minket, ahol két-három év múlva tízezer számra ölték meg a Magyarországról kiutasított zsidókat.

Nem akartam elmerengeni a deportálásokról ezen a kísérteties előképén, inkább hoztam egy deci vodkát és egyből felhajtottam. Azon a délutánon már alig szólaltam meg.

*

Mint már jeleztem, az indulástól számított harmadik-negyedik napon megérkeztünk Moszkvába. A nyári szezon már véget ért, megfogyatkoztak a külföldi turisták, így történt, hogy a küldöttségünket nem valamelyik diáktorhozba, hanem egy közepes szintű nemzetközi szállodában helyezték el és ennek megfelelő bánásmódban részesültünk. A hotel személyzete persze a mi kedvünkért sem tudta átlépni a saját árnyékát, akik egy nagyobb asztaltársaságot is úgy szolgáltak ki, hogy minden egyes tányér levest vagy adag húsételt külön-külön fordulóban hoztak ki, egy-egy étkezés órákig is elhúzódott, mire a csoport vége jóllakott, az eleje már újra megéhezett. A szobánkban svábbogarak mászkáltak, néhányat agyonütöttünk és megmutattuk a takarítónőnek, ő egyetértően bólogatott:

– Nye igienicsno! – nem higiénikus!
A Szovjet Írók Szövetségét Budapestről nyilvánvalóan értesítették a jöveteleinkről, ennek ellenére csak napokkal később fogadtak minket. Közülünk csak Szilvási Lajos nevét ismerték, némelyik könyve százezer példányos kiadásban, öt-hat nyelven jelent meg a Szovjetunióban, egyébként a legismertebb magyar szerzőnek Berkesi András, az írószövetség párttitkára és Szamos Rudolf, a „Kántor” rendőrkutyáról szóló regények alkotója számított.

Bent, a patinás székházban, melyben valaha Tolsztoj regényeinek számos jelenete zajlott le, egy Alaminov vagy Salamonov nevű referens fogadott minket olyan arckifejezéssel, mintha vasárnap délutáni sziesztájában zavartuk volna meg. Ő a világháború idején szovjet katonaként járt Magyarországon, megsebesült és egy kórházban fekvő ponyvaregényekből tanult meg magyarul – ez a kiindulópont nem csak a nyelvi ismeretét, de a stílususegyeit is meghatározta.

Még az obligát vendégköszöntő vodkára sem méltattak minket, az asztalra sárga, zöld, rózsaszín üdítőitalokat tettek, de ezek csak színben különböztek egymástól, valamennyinek olyan íze volt, mintha örölt savanyúcukrot eresztettek volna fel poshadt szódavízzel. Hamar rájöttünk, hogy itt bizony a szánkat is kár kinyitni, mert úgysem érhetünk el semmit. Csak a jóvialis és udvarias Vihar Béla mentette meg a becsületünket egy kérdés feltevésével:

– Szeretnék felvilágosítást kapni oly tekintetben, hogy amerre a vonatunk elhalad, milyen nevezetesebb műemlékeket láthatunk az ablakból.

Solominov (vagy Salamonov) íróasztala fiókjából kivett egy köteg orosz nyelvű prospektust és elének toltta:

– Pozsálusza! Tessék!
Én csak az egyik kiadványba néztem bele, így kezdődött.

– „V mire jeszty mnogá gárádov!” – vagyis „a világon sok város van”.

(Ez a megdönthetetlen állítások közé tartozik, ennél mélyebben szántó megállapításra csak egyre emlékszem, egy temetkezési vállalat prospektusában szereplő mondatra:

– „Kedves Ügyfelünk! Az ember halandó!”)

Egy öröndes esemény azonban mégis történt a székházban. Akkoriban – jelenleg nem tudom, hogy áll a helyzet – a Szovjetunió egyetlen nemzetközi szerzői jogi szerződés kereteibe sem tartozott bele, tehát nem fizetett az idegen nyelvekből lefordított művekért. Viszont, ha az írója alkalomadtán elvetődött Moszkvába, és utánajárt az ügyeinek, hozzájuthatott némi pénzhez. Én Szilvási Lajostól értesültem erről a kiskapuról, bementem a jogvédő ügynökségre, kiderült, hogy az utóbbi években megjelent egy pár elbeszélés, honoráriumként most kifizettek néhány száz rubelt. Ezen ugyan emeletem bízott nem vehettem volna, de arra elegendőnek bizonyult, hogy Mezeivel és Végh Tónival levéljünk az IBUSZ-csoport közös programjairól. Ki nem állhattuk a Moszkvában mellénk rendelt idegenvezetőt, aki egyetlen alkalmat sem szalasztott el, hogy a szovjetunióbeli állapotot összevesse a magyarországiakkal, természetesen úgy, hogy minden esetben mi jöjjünk ki belőle hátrányosan. Például a budapesti Astoria állomáson akkor épült az első aluljáró, kísérről erre közölte, hogy Moszkvában már háromezer-hatszázötvenhat található.

Maga a leválás úgy történt, hogy mikor a csoport reggeli után összegyűlt a busznál – ha jól emlékszem, a Tárász Sevcenko Emlékmúzeum megtekintése szerepelt a programon, bejelentettem, hogy mi hárman, sajnos, nem tartunk velük. Az idegenvezető nem akart hinni a fülünknek:

– Hogyhogya nem jönnek, mikor ez a látogatás benne van a programban?! Ki a csoport felelőse?
– Én.

– Magával nem tárgyalok, már megfigyeltem, hogy erős hajlama van az anarchista fellépésekre. Ki a helyettese?

– Kettő is van: Végh elvtárs és Mezei elvtárs. Fel vagyok hatalmasva, hogy kijelentsem: ők is egyetértőnek velem.

– Egy programot akkor sem lehet lemondani,

ez még egyetlen idelátogató csoportnál sem fordult elő.

– Elég sajnálatos. Lenin elvtárs arra tanít minket, hogy a szocializmusban a program van az emberért és nem az ember van a programért!

– Hol írja ezt Lenin?
– A Putyilov gyár dolgozóihoz intézett levelében! – gyanakodó arckifejezést öltöttem – Lehetőség, hogy maga nem ismeri ezt az alapvető művet?! Gondom lesz magára, tájékoztatni fogom a feletteseit. Viszontlátásra a vacsoránál.

Elindultunk, hogy a saját szakállunkra felfedezzük Moszkvát. A nehéz reggeli után megszomjaztunk, többféle italt is kipróbáltunk. Előbb az utcai automatából vettünk magunknak szénsavas vizet egy kopejkáért – az összes fogyasztó ugyanazt az egyetlen üvegpoharat használta. Majd kenyérből erjesztett kvásznak álltunk sorba egy tankautónál – ezt savanyúnak találtuk és kiöntöttük. Végül a Gorkij utcában ráleltünk egy csemegeboltra, ahol kimért pezsgőt lehetett kapni, megittunk fejenként háromszáz grammot, vagyis három decit.

A pezsgő nem került többé néhány kopejkánál. A fogyasztási cikknek, ha éppen hozzájuk lehetett jutni, igen olcsóknak tűntek. A szovjet vezetés azt a taktikát követte, hogy az árakat tartotta alacsonyan, és nem a fizetéseket emelte. Egy-egy nemzetközi válsághelyzetben, mikor a fegyverkezés nagyobb hányadát vont el állami erőforrásokból, a nép számára elfogadhatóbbnak tűnt, hogy az árakat emelik és nem a jövedelmek nominálértékét csökkentik, jóllehet ez semmit sem javított a helyzeten.

Kilépve a boltból, megálltunk a Gorkij utca sarkán és eltűnődöttünk, hogy merre folytassuk az utunkat. Végh Tóni néhány évvel korábban még tanárkodott, most szakmai érdeklődésből szeretett volna belülről is megnézni egy orosz iskolát. Tamaskodva húztam fel a vállamat:

– Engedély nélkül?! Nem hiszem, hogy beengednek minket.

Tóni azonban ragaszkodott a szándékához, addig mentünk, amíg találtunk egy általános iskolát. Énekszó és különféle szabályok kóruszerű ismétlése hallatszott ki az ablakokon. Megkerestük az igazgatót, elmondtuk, hogy magyar írók vagyunk, képzettségünk szerint pedagógusok, kértük, engedélyezze a látogatásunkat. Legnagyobb meglepetésünkre barátságosan fogadott minket, személyesen kísért végig néhány osztálytermen, szabadon beszélhettünk a gyerekekkel és az oktatókkal.

Mezei nem tudta legyőzni a hiúságát, odaszólt nekem:

– Fordítsd le nekik, hogy én költő is vagyok!

Teljesítettem kívánságát, a bejelentésre a gyerekek tapossal és ládbobogással követelték, hogy mondja el az egyik versét. Mezei kiállt a katedrara, egy poétától elvárható ábrándos arckifejezést öltött, fejét kissé oldalt hajtotta és elszavalta egyik alkotását – természetesen magyarul, amiből a gyereksereg ugyan egy szót sem értett, de a tanítónő tessékélt beintésére viharos ovációval jutalmazta.

A produkció befejeztével áthívtak minket a tanári szobába, ahol hirtelenjében rögtönzött, de étellel-itallal bőségesen megrakott asztallal vártak minket. Néhány pohár vodka után vendéglátóink lelkéből szokásos módon feltört a nemzeti büszkeség:

– Hol ehettek ennél ízletesebb füstölt halat, hol ihattok ennél tisztább vodkát? A világon mi hasonlítható a mi gyönyörű országunkhoz?

Vendégként illetlen lett volna megjegyeznünk, hogy a füstölt hal és a vodka mellett néhány más mutató is meghatározza egy ország képét, például a politikai szabadság, a technikai fejlettség, a más népekkel fenntartott viszony és így tovább. A vitákat elkerülendő az első adandó alkalommal elköszöntünk.

Másnap reggel az idegenvezető már nem is invitált minket, hármunkat az adott napon esedékes programra, ami pedig rendkívül tartalmasnak ígérkezett: a csoport amatőr kolhoztag szobrászok kiállítására látogatott el. Újra nekivágtunk a moszkvai utcáknak.

Végh Tóni megkért, hogy segítsek neki eladni egy pulóverjét, mely csuklóját már úgy szétmálolt, hogy csak könyökig felhajtható lehetett viselni, a ruhadarabot betettük egy nylon zacskóba. Valaha sokat jártam zsbivásárookra, az ottani forgatógokból emlékeztem olyan árusra, aki hosszú hetekig kínálgatta egyetlen portékáját, egy zöld ász, abban a reményben, hogy valakinek épp ez a lap hiányzik a paklijából.

– Mindenre akad pancser! – fejtette ki üzleti filozófiáját. Ezen az alapon Végh Tóni pulóvernek is lehetett esélyt adni.

Néhány száz méterrel a forgalmas és jól karbantartott „prospektek” és „bulvárdok” mögött kezdődött el az igazi Moszkva, leromlott panelépületek halmaza, amelybe itt-ott egy roskatag faház is beékelődött.

(Folytatjuk)

Aktívaértekezlet a város peremén

Február 24-én aktívaértekezletet tartottak Csepel kommunis-tái. A rendezvényen megjelent Vajda János és Kollát Pál. Az összejövetelre azok kaptak meghívást, akikre a kerületi szervezet számíthat az elkövetkező hónapok nagy munkájában.

Szép színfolt volt, hogy az érdemi megbeszélés előtt *Kincs Lajos* elszavalta *József Attila A város peremén* című költeményét. *Kurbel Gábor* kerületi elnök ismertette a napirendet, majd felvázolta a 2006-os választásokig terjedő időszak főbb tennivalóit. Mindkét választási körzetben sikerült képviselőjelöltet állítani: a 30-as körzetet jelöltje *Thürmer Gyula*, a 31-esé *Kőszeginé Benedek Anna*. *Kurbel Gábor* rövid tájékoztatást adott, hol tartunk az előzetes munkákban, s bizakodó volt a siker tekintetében.

Kollát Pál beszámolt a budapesti aktívaértekezlet által megjelölt feladatokról, nevezetesen a képviselő-jelölés eddigi budapesti eredményeiről. Bejelentette: elkészültek az ívek, melyekre – a gyűjtést megkönnyítendő – azok a szavazók kerülnek, akiknek szavazócarduláira számíthatunk. *Kollát Pál* ismertette a KB álláspontját, miszerint nincs arra lehetőség, hogy a választások során az MSZP-vel szövetségben induljunk. Említés történt a párton belüli ellen-

zék egységbontó tevékenységéről is, és velük szemben a szervezeti szabályzat előírásai diktálta lépések megtételének szükségességéről.

Vajda János szólt a párttag-ság hangulatáról. Elismerte, hogy pártunk a belső viták miatt nehéz helyzetben van, de válságról nem lehet beszélni. Kiállt a pártegység mellett és a defetista hangulat leszerelésére szólított fel. Vitába szállt azokkal, akik szerint a párt tizenöt éve alatt csekély eredményt tud felmutatni, s elérkezett a leépítés stádiumába. Küzdeni kell azon rágalmakkal szemben is, hogy a párt politikájában egy jobbratolódási folyamat figyelhető meg. Megállapította: a párt ereje a Központi Bizottságot támogató többség erejében van, ezért mielőbb le kell zárni az egységbontásra tett kísérleteket és a választási munkákra kell összpontosítani.

A hozzászólások döntően a vezetés iránti bizalmat fejezték ki, a bírálatok a munka jobbítására irányultak.

– Tudósítónktól

Tamásiban tovább él a párt

A Tolna megyei városokban még a február 19-ei hétfőig alakította újjá a Munkáspárt szervezetét a tamási kommunisták egy csoportja.

Az előzményekhez tartozik, hogy a múlt év végén a terület KB-tagja, *Béres János* lemondott tisztségéről s kilépett a pártból. A december 20-ai taggyűlésen a tizenötödik évforduló alkalmából még kiosztották az emléklapokat, ám az alapszervezeti titkár, *Rigóczy Zoltán* lényegében a pártszervezet megszüntetését kezdeményezte. Végül erre nem került sor, de a 24 fős alapszervezetből 15-en bejelentették a kilépésüket. A pártban kibontakozott vita nyomán szerencsére egyedülálló a helyi vezetők ilyen önfelszámoló lépése.

A pártalapszervezet újjáalakulását a Tolna megyei elnökség segítette. A taggyűlésen jelen volt *Buda Péter* megyei elnök és *Vajda János*, a párt alelnöke. Az alapszervezet egy-

előre kilenc fővel alakult újjá, de ott volt több párton kívüli érdeklődő, szimpatizáns is. Egységes volt a vélemény: nem fogadják el a korábbi vezetőség sugallatát, hogy a jelenlegi helyzetben az MSZP a kisebbik rossz, őket kell támogatni. Szükség van a kommunista pártra, működnie kell a Munkáspártnak – mondták a jelenlévők. A választókerülethez tartozó diósberényi alapszervezettel közösen megkezdik a nyilvános pénzügyi akciót és jelöltet fognak állítani.

A taggyűlés *Sándor Lajos* választotta titkárnak, aki az újjászervezés lelke volt az utóbbi hetekben. A vezetőség tagja lett *Mohai József* és *Parragh Katalin*, aki több éves szimpatizálás után most lépett a párt tagjai sorába.

– Tudósítónktól

Tovább bővül az Ezres Klub

Az alakulás óta eltelt néhány hétben eredményesen halad előre az Ezres Klub szervezése. Naponta sokan jelentkeznek, telefonon, személyesen, sőt e-mailen is. Itt jegyezzük meg, hogy klubtagoknak azokat tekintjük, akik ténylegesen befizették a tízezer forintot. Ezt személyesen vagy csekk útján lehet megtenni.

Sajnálatosan akadnak olyanok is, akik csomót keresnek a kákán is. Egy Baranya megyei párttagunk azt teszi például szóva, hogy miért teszünk különbséget párttag és párttag között, és milyen információ tudunk adni nekik, amit nem kap meg más. Nos, nem mi, az élet tesz különbséget. Vannak, akik nagyobb áldozatra vállalkoznak, mint mások. Többnyire ők nem gazdag, nem tehetős emberek. Ők áldozatot akarnak hozni a pártért, s ezt nekünk becsülnünk kell. Büszkék vagyunk ezekre az elvtársainkra és példaként állítjuk cselekedetüket mások elé is. Nem tudunk nekik más információt adni a párt életéről, mint másoknak, de ezeket az információkat megküldjük nekik személyesen. És mivel tudjuk, hogy az átlagnál több áldozatot hoznak, szeretnénk az átlagnál jobban támaszkodni rájuk. Nem a pénzük miatt, az áldozatkészségük miatt.

Az Ezres Klub tagjai (tényleges befizetők): *Csikány Józsefné, Német János, Nagy Zoltán, dr. Thürmer Gyuláné, Lovász Dezső, idősebb dr. Thürmer Gyula, Thürmer Gyula, dr. Zentai Arthúrné, dr. Logvinov Veronika, dr. Gesztesi Ferenc, Farkas Ferenc, Schmal Jánosné, dr. Rikli Erzsébet, Lintestein Róbert, Szikra Lászlóné.*

Most csatlakozó új tagjaink: *Benkő Viktorné, Kapcsos Emil, Kapcsos Emilné, Szemők Lászlóné, Erdős István, dr. Majercsik János, dr. Nagy László, Varga Antallné, Parizek Henrik, Szőnyi István, Komlós Andor, Komlós Andorné, dr. Hajdú József, Tóth Erzsébet, Rácz Sándor, Wencsel Tiborné, Lakos Pál, Kajli Béla, Hegedűs Sándorné, Hegedűs Sándor.*

– Munkatársunktól

Nemzetközi tisztelgés az életmű előtt

2005. január 7-én kezdődött a József Attila születésének 100. évfordulója tiszteletére meghirdetett József Attila-émlékév. Az ünnepségsorozat ez év december 3-án, a költő halálának 68. évfordulóján ér véget. Erről 2003 októberében döntött a kormány, a Nemzeti Emlékezet Program elfogadásakor.

A József Attila-émlékév a második, irodalmi személyiség előtt tisztelgő rendezvénysorozat: 2004 Balassi-émlékév volt.

2005-ben nemcsak mi, magyarok ünnepeünk: az ENSZ szakosított szervezete, az UNESCO a József Attila-émlékévet felvette a nevezetes évfordulók listájára, s valamennyi tagállamának javasolja ünnepelését. Az ENSZ-listán Adersen, Verne, Solohov, Eminescu mellett szerepel József Attila életműve.

Több mint egy évtizede (1991-ben) egy politikus „egy nemzetietlen szégyenre szim házi poétája” címmel illette a költőt, s 2005-ben az UNESCO valamennyi ENSZ-tagállamban ünnepelésre méltónak találja az ő életművét!

A magyar költésztől soha nem állt távol a politika. *Petőfi ars poeticája* egyetemes:

„Előre hát mind, aki költő,
A néppel tűzön-vízen át...”
József Attila 1937 februárjában Németh Andornak ajánlja *Ars poetica* című versét:
„Én nem fogom be pörös számat.
A tudásnak teszek panaszt.”

S hogy érdemes volt-e?
Nagy László így hívja segítségül a Szép Szó szerkesztőjét a *József Attila!* című versében:

„József Attila
te add nekem a reményt,
...
Segíts, hogy az emberárulok szutykát

erővel győzze a szív
szép szóval a száj!”

Jeleniczi István József Attila-filmjét *Eszmélet után – Elégia József Attiláról*

József Attila: ARS POETICA

Németh Andornak

Költő vagyok – mit érdekelne
engem a költészet maga?
Nem volna szép, ha égve kelne
az éji folyó csillaga.

Az idő lassan elszivárog,
nem lógok a mesék tején,
hörpintek valódi világot,
habzó éggel a tetején.

Szép a forrás – fürödni abban!
A nyugalom, a remegés
egymást öleli s kél a habban
kecsesen okos csevegés.

Más költők – mi gondom ezekkel?
Mocskolván magukat szegyet,
koholt képekkel és szeszekkel
míméljen mámort mindegyik.

Én túlélek e mai kocsmán,
az értelemig és tovább!
Szabad ésszel nem adom ocsmány
módon a szolgáló ostobát.

címmel a közelmúltban láthattuk a Duna Televízióban. Felkavaró, szívbemarkoló volt. *Dr. Czeizel Endre* genetikus a filmben így vélekedett:

„A társadalom felelőssége óriási, mert a géniuszokat csak a haláluk után kezdik szeretni. Jó lenne, ha a társadalomnak lenne lelkiismeret-furdalása, s akkor talán a jövő géniuszainak a sorsa egy kicsit könnyebb lenne.”
Csajbók Ferencé

Ehess, ihass, ölelhes, alhass!
A mindenséggel mérd magad!
Sziszegve se szolgálók aljas,
nyomorító hatalmakat.

Nincs alku – én hadd legyek boldog!
Másként akárki meggyaláz
s megjelölnek pirosló foltok,
elissza nedveim a láz.

Én nem fogom be pörös számat.
A tudásnak teszek panaszt.
Rám tekint, pártfogón, e század:
rám gondol, szántván, a paraszt;

engem sejdít a munkás teste
két merev mozdulat között;
rám vár a mozi előtt este
suhanc, a rosszul öltözött.

S hol táborkba gyűlt bitangok
verseim rendjét üldözik,
fölnulnak testvéri tankok
szertedübögni rímeit.

Én mondom: Még nem nagy az ember.
De képzeli, hát szertelen.
Kísérje két szülője szemmel:
a szellem és a szerelem!

1937. február–március

Tizenöt éves A Szabadság!

A Munkáspárt budapesti VIII. kerületi szervezete minden érdeklődőt szeretettel vár a pártlap életének eltelet tizenöt esztendejét bemutató kiállítással egybekötött nőnap klubdelutánján
2005. március 4-én az Illés u. 36. szám alatt.
15 órakor: kiállítás-megnyitó
15.30-tól: nőnap klubdelután – zene, tánc, büfé.

MEGHÍVÓ

A Munkáspárt elnöksége és a Munkáspárt Nőtágozata nevében tisztelettel meghívjuk

Önt

a Munkáspárt Országos Nőaktivájára.

Rendezvényünk
2005. március 5-én,
szombaton 10 órakor lesz a Munkáspárt központi székházában:
Budapest VIII. kerület,
Baross utca 61. szám alatt.
Kérjük asszonyainkat és lányainkat, akik részt vesznek munkánkban, jöjjenek el, és hozzák el férjeiket. Kérjük férfi párttagjainkat: jöjjenek el asszonyaink köszöntésére, hozzák el feleségüket, gyermekeiket, unokáikat.

Thürmer Gyula
a Munkáspárt elnöke

Csikány Józsefné
a nőtagozat elnöke

A kis segítség is segítség

2005. február 10-én a Városligetben és a Keleti pályaudvar aluljárójában mintegy 30 ételcsomagot osztott ki a hajléktalanok között *Bencz Richárd* és *Tóth János* a Munkáspárt nevében. A két fiatal a közeljövőben újabb hasonló akcióra készül.

Kitüntetések,
papír- és fémpénzek,
képeslapok, porcelánok
adásvétele.

Veres érembolt,
VII. ker. Izabella utca 37.
Tel.: 322-4799
H-P: 9-17 óráig.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiatitkárja az

OBSERVER 1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

VESZTESÉGEINK

Sólyom Ferenc, aki 1968 óta volt a párt tagja, 76 éves korában elhunyt. *Budapest, XIV/1. kerületi alapszervezet*

Szilágyi Tibor, aki 1950 óta volt a párt tagja, 75 éves korában elhunyt. *Budapest, XIV/3. kerületi alapszervezet*

Géczi Béla, aki 1960 óta volt a párt tagja, 70 éves korában elhunyt. *Ózd, Sajóvárkonyi alapszervezet*

Bogdán József, aki 1947 óta volt a párt tagja, 84 éves korában elhunyt. *Ózd, Bolyoki alapszervezet*

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGŐRIZZÜK

A Szabadság

A Munkáspárt központi politikai hetilapja
Felelős szerkesztő: Szabados Judit
Szerkesztőség: 1082 Budapest VIII., Baross utca 61.
Telefon: 313-5420 (közvetlen); 334-1509/22 m. Telefax: 313-5423
Lapterjesztés: Szigeti Endréné, tel.: 334-1509/23 m.
A Szabadság e-mail címe: mp400@axelero.hu
Kiadja: a Progressio Kft., a kiadásért felelős: Vajda János igazgató
ISSN 0865-5146
Terjeszti: a Budapesti és a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt., valamint az alternatív lapterjesztők
Előfizetési díj: egy évre 5520 Ft, fél évre 2760 Ft, negyedévre 1380 Ft, egy hónapra 460 Ft
Előfizethető a hírlapkiadóknál, a Hírlapelőfizetési Irodában (Helir 1900), a Magyar Posta kerületi hírlapüzletági ügyfélszolgálati irodáiban, vidéken a postahivatalokban.
Szedés, tördelés: Progressio Kft.
Nyomtatás: Apolló Kft. 1165 Budapest, Zsemlekes út 25.
Felelős vezető: Mózses Ferenc ügyvezető igazgató